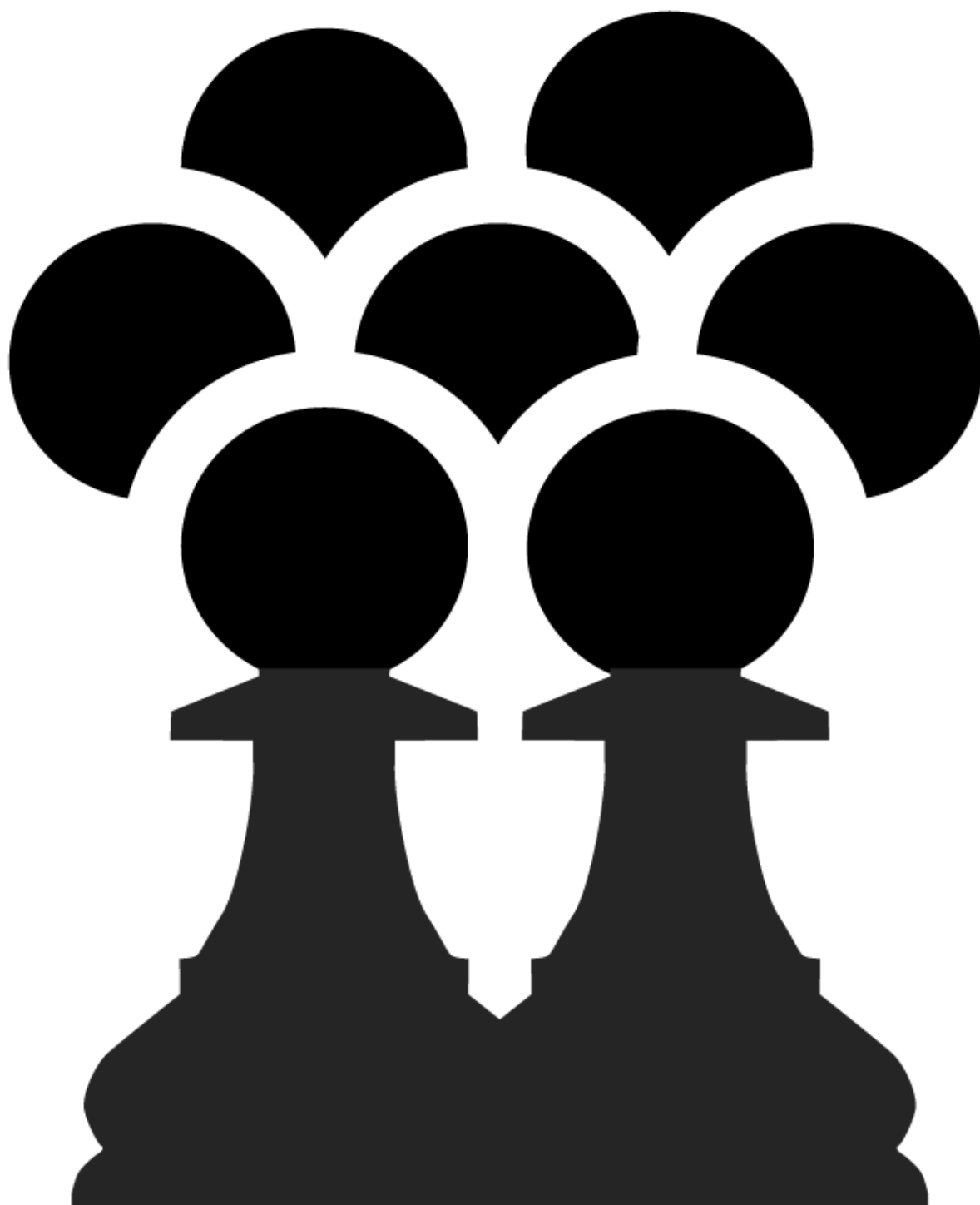

de Promoot

Clubblad van Schaakvereniging **Promotie Zoetermeer**

jaargang 57 | nummer 3 | maart 2009

→ www.svpromotie.nl ←

DE PROMOOT

Clubblad van Schaakvereniging 'Promotie'

Jaargang 57 / nummer 3 / maart 2009

Schaakvereniging 'Promotie' – opgericht 6 oktober 1952

Clubgebouw:	Sportcentrum Olympus, Voorweg 107, Zoetermeer, tel. (079) 341 95 96
Jeugd:	Wijkcentrum De Leyens, Van 't Hoffplein 1, Zoetermeer
Website:	www.svpromotie.nl
Jeugd:	www.svpromotie.nl / jeugd.htm
Contributie:	senioren (20-64 jr): € 140,- / junioren (16-19 jr) en aspiranten (t/m 15 jr): € 75,- / studenten: € 75,- / veteranen (65+): € 110,- / gezinsleden reductie
Gironummer:	2405362, t.n.v. Schaakvereniging Promotie, Zoetermeer
Ereleden:	H. Breugem, H. Breuker, P. Briggeman, G. Eggink, J. Hagoort, J. Kalkwijk, J. Meijer, M. Nepveu, G. Swart, J. Veldhuizen

bestuur	naam	adres	telefoon + e-mail
voorzitter	J. v.d.Berg (Jaap)	Wildenberg 18 2716 ND Zoetermeer	(079) 321 42 59 bergvandenjb@hetnet.nl
secretaris	D. Th. Brinkman (Dirk)	v.Boisotring 97 2722 AB Zoetermeer	(079) 342 20 05 dirk_brinkman@nl.ibm.com
penningmeester	W.P.M. Jutte (Willem)	Kadelaan 39 2725 BB Zoetermeer	(079) 331 35 81, (06) 24 51 67 10 w.jutte@hetnet.nl
wedstrijdleader intern	G. Eggink (Gerhard)	Ravelplein 16 2807 HH Gouda	(0182) 671 664 promotie.intern@kpnplanet.nl
wedstrijdleader extern	R. de Vries (Rob)	Breitnerlaan 56 2391 GC Hazerswoude-Dorp	(0172) 58 73 35, (06) 22 41 94 68 r.de_vries@wxs.nl
algemeen adjunct	J. van den Bergh (Jan)	Essenhout 82 2719 EN Zoetermeer	(079) 361 37 50 j.van.den.bergh@zoetermeer.nl
voorzitter jeugdcommissie	D.J.F. van Nies (Dingeman)	Rhonestroom 22 2721 CC Zoetermeer	(079) 341 84 32 dingeman.vannies@xs4all.nl

	naam	adres	telefoon + e-mail
redactie clubblad De Promoot	H.J. Alberts (Henk)	Trompstraat 98 2266 KL Leidschendam	(070) 320 64 29 h.j.alberts@hetnet.nl
	R. de Vries (Rob)	Breitnerlaan 56 2391 GC Hazerswoude-Dorp	(0172) 58 73 35 r.de_vries@wxs.nl
webmaster www.svpromotie.nl	W. Broekman (Willem)	IJsselstroom 217 2721 AZ Zoetermeer	(06) 53 94 74 73 w.broekman@wxs.nl
materiaal-commissaris	C. Schoon (Chris)	Caan van Necklaan 191 2281 BG Rijswijk	(070) 399 93 54 chris.schoon@wolmail.nl

→ www.svpromotie.nl ←

Inhoud		B

			blz
Redactioneel	B	Redactie	2
Van de oude voorzitter	H	Ruurd Kunnen	2
Van de nieuwe voorzitter	H	Jaap van den Berg	2
Interne competitie	I	Gerhard Eggink	3
Intern: Parijs is nabij	M	Gerhard Eggink	4
Externe competitie	I	Rob de Vries	5
Corus 2009: De "Gebroeders Temmes" hadden het moeilijk...	M	Jan van den Bergh	6
De weerlegging	G	Manuel Nepveu	9
Driemaal is scheepsrecht	MG	Maarten van Zetten	11
Wit/zwart speelt en wint	D	Redactie	13
Falende hoogtemeters en elektronische klokken	J	Chris Schoon	14
Ziet U het wel?	D	Hans Meijer	15
De ziekte van Noordhoek	G	Jan van den Bergh	16
Puzzel	D	Redactie	18
Op tijd komen !!!	L	Rob de Vries	19
Lateraal denken oftewel het oliebollentoernooi	M	Sjaak Sibbing	20
De queeste naar de 347	E	Willem Broekman	22
Mijn avonturen tussen de opa's	G	Maarten van Zetten	24
De Guldensporenslag in Kortrijk	E	Henk Alberts	27
Schaken zonder koning ?	L	Rob de Vries	30
Sommige bankiers hadden misschien beter.....		Gerhard Eggink	31
Oplossing Kerstpuzzel	D	Henk Breugem	32
Oplossingen problemen	D	Redactie	33
Agenda	H	Bestuur	34

H	bestuurlijk	M	wedstrijden / toernooien	J	humor
B	redactioneel	G	partijen	D	problemen / puzzels
I	uitslagen / standen	L	spelregels	K	schaakgeschiedenis
C	schaakwereld	F	schaaktechniek	E	overig

woensdag 8 april

slotronde HSB Promotie- en 1^e klasse

Stedelijk College, van Doornenplantsoen 1, Zoetermeer

12 wedstrijden, 24 teams, 192 spelers !

Promotieklasse: **Promotie 3** - Schaakhuis 1
1^e klasse B: HSV 1 - **Promotie 4**
1^e klasse A: **Promotie 5** - Pomar 1

Redactioneel

Henk Alberts
Rob de Vries

B

Ook dit keer weer een goed gevulde Promoot; het maartnummer. Deze keer een zeer gevarieerde Promoot, een blad voor jong en oud, waarbij de jeugd tussen (en met) de opa's schaakt; zie bladzijde 24. In de externe competitie is de centrale vraag dit seizoen; wie gaat het winnen, het Bierteam of de rest; zoals u op pagina 5 kunt zien is de stand op dit moment Bierteam 12 - overige teams 12. Bij de centrale ronde op 8 april in het Stedelijk College, Van Doornenplantsoen 1 in Zoetermeer volgt de ontknoping; komt allen kijken! (Volgend jaar kan het bierteam het wel moeilijker krijgen, zeker ook als je de komende reglementswijziging ziet (pagina 19).

Voor de liefhebbers van schaakproblemen deze keer een extra grote uitdaging; namelijk de vraag: ziet u meer dan Hans Meijer? Het volgende nummer is het zomernummer; wij kijken als redactie alvast uit naar uw zomerbelevingen op en rond het schaakbord (en natuurlijk de bijbehorende verslagen daarvan). Als opwarmertje alvast een verslag van de afgelopen maanden in Kortrijk (zie blz. 27).

De redactie

Van de oude voorzitter

Ruurd
Kunnen

H

In 1966 werd ik lid van sc Sneek, mijn eerste schaakclub. Meneer Jorna was voorzitter. Hij was 91 jaar en niemand kon zich een andere voorzitter herinneren. Meneer Jorna werd terzijde gestaan door een kwieke secretaris en een degelijke wedstrijdleider en daardoor functioneerde de club zoals het moest. Ik heb het voorzitterschap niet zo lang vervuld als meneer Jorna, maar ik werd wel terzijde gestaan door goede en betrouwbare bestuursleden. Het is aan hen te danken dat Promotie zo'n prettige club is. De taak van de voorzitter is in de eerste plaats het goede functioneren van het bestuur niet te verstoren. Als er kleine haperingen zouden kunnen gaan dreigen, dan dient hij profylactisch op te treden, en doen die haperingen zich daadwerkelijk voor, dan moet hij kordaat ingrijpen. Het is dus de voorzitter, en niet een van de andere bestuursleden, die op de kleerkasten van sportschool Plato afgaat, om te vragen of ze g.v.d. die halters en gewichten nou eindelijk eens goed in hun klauwen kunnen houden. *Er wordt beneden ook nog geschaakt!* De voorzitter vertegenwoordigt de vereniging naar buiten toe. Dat is ook heel leuk, ook al moet je soms bij droevige gebeurtenissen acte de présence geven. Of je op de ledenvergadering van de HSB vier bekertjes in ontvangst mag nemen, of je tijdens het sportcafé van de gemeente Zoetermeer mag voorstellen als "voorzitter van Promotie", steeds besef je dat je er staat namens een club die iets voorstelt.

Vijf jaar voorzitterschap is een mooie periode - niet te kort, niet te lang. Het is een mooie tijd geweest en ik ben Promotie dankbaar dat zij mij al die jaren het vertrouwen heeft gegeven. Als voorzitter van de HSB blijf ik voorlopig actief als schaakbestuurder. Binnen Promotie staat een goede opvolger klaar. Jaap, succes!

Van de nieuwe voorzitter

Jaap
van den Berg

H

Dank je wel, Ruurd, niet alleen voor je wens, maar vooral voor de jaren waarin jij van onze vereniging voorzitter bent geweest. De promotie naar de HSB komt je toe. Dat laat ook zien dat jij vol vertrouwen bent over de toekomst van het schaken. Dat is niet vanzelfsprekend, als ik mijn oor te luisteren leg in mijn omgeving. Daar wordt nogal eens meewarig over schaken gesproken. Om één van onze politieke leiders te citeren: dat zijn toch vooral slecht geklede mannen, die stinken en in bedompte zaaltjes spelen. De typering van vrouwelijke schakers durf ik in dit keurige blad niet eens op te schrijven. En toen ik twee jaar geleden vrij wilde nemen om mee te doen aan de dagvierkamp in het Corus-toernooi, ging de toestemming vergezeld van het dringende verzoek om tijdens de rust van de wedstrijd dan wel even te bellen of er nog dringende zaken waren.

Toch is dat vreemd in een week waarin van de schrijver van het boekenweekgeschenk, Tim Krabbé, gezegd wordt dat hij zijn boeken schrijft als ware het een schaakprobleem. Een week ook waarin minister Donner ervan verdacht wordt, het kabinet in gevaar te brengen omdat hij een denker is, en geen schaker (en dat voor een neefje van Jan Hein!!). Ofwel, schakers zijn nodig om het hoofd koel te houden in deze crisistijden. En dat ik dan in deze tijd voorzitter van Promotie mag worden, beschouw ik als een grote eer.

Stand na ronde 25 (periode 3, ronde 1, 24 maart 2009)

Groep 1				
pl.	speler	pnt	rating	TPR
1	M. van Zetten	360	1967	2258
2	B. Bannink	294	2241	2075
3	B. Ahlers	291	2119	2096
4	S. de Swart	258	1971	2041
5	M. Nepveu	258	1912	2025
6	H. Noordhoek	258	2127	1957
7	J. Baas	252	1842	1990
8	J. van den Bergh	249	1993	2034
9	J. Blankespoor	249	2015	1941
10	E. Hennink	246	2033	1956
11	N. Peerdeman	246	1896	2047
12	H. Boerkamp	243	1937	1929
13	R. Kunnen	237	1906	1857
14	R. Landsbergen	237	1983	1989
15	J. Sibbing	237	2010	1957
16	G. Eggink	234	1814	1904
17	Mi. van Staden	231	1844	1930
18	H. Ouwens	231	1878	1898
19	M. Wichhart	225	1922	1847
20	J. Mostert	222	2006	1824
21	R. Minnema	222	1772	1826
22	D. Brinkman	221	1630	1795
23	A. Schuurman Hess	220	1703	1896
24	W. Tsai	213	1885	1864
25	J. Tan	210	1883	1824
26	N. Veldhuizen	205	1764	1873
27	J. Busman	203	1776	1884
28	J. Veldhuizen	190	1678	1759
29	H. Breugem	188	--	1709
30	H. van der Wijk	183	1829	1736
31	H. Kuipers	176	1809	1752
32	Ma. van Staden	168	1571	1552

Groep 2				
pl.	speler	pnt	rating	TPR
1	F. Martens	197	1692	1688
2	J. Hardiek	189	1770	1749
3	D. van Nies	182	1671	1623
4	J. van Lier	173	1593	1615
5	D. de Zwart	162	1622	1585
6	H. Minnema	158	1722	1603
7	J. van den Berg	158	1663	1611
8	H. Knops	157	1685	1712
9	G. Toxopeus	156	1693	1616
10	H. Bragonje	156	1377	1521
11	R. de Vries	154	1525	1578
12	E. Guijt	153	1595	1653
13	N. Smit	152	1473	1539
14	W. van Dalen	150	1735	1481
15	R. Dekker	146	1371	1492
16	H. van Werven	140	1463	1591
17	P. Briggeman	140	1769	1622
18	J. Pronk	138	1561	1416
19	E. Trommel	138	1376	1490
20	H. Breuker	134	1541	1416
21	M. van Spronsen	132	1624	1612
22	C. Schoon	128	1446	1346
23	J. de Roo	126	1394	1379
24	J. Bruinsma	122	--	1376
25	W. Jutte	122	1443	1370
26	J. Groenenberg	122	--	1555
27	A. Prein	112	1264	1377
28	P. Krabbendam	104	1489	1297
29	J. Alphenaar	100	1392	1152
30	J. van der Ploeg	52	1166	1039

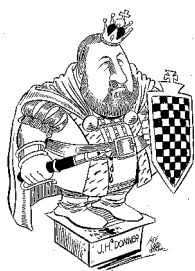
In de afgelopen jaren was de interne competitie halverwege vaak een uitgemaakte zaak. Willem Broekman, Ben Ahlers, Erik Hennink, allemaal hadden ze na de helft van het aantal rondes iedereen naar huis en verder weg gespeeld, alleen in de verte was nog een “achtervolger” te zien: Bernard Bannink. Het kampioenschap was nog maar een kwestie van tijd, de achtervolgers zouden het wel opgeven. Om vervolgens achteraf te kunnen constateren dat er toch “iets” mis was gegaan, want aan het einde van de competitie was Bernard toch weer kampioen, en bleef alleen de tweede plaats over. Wordt dit weer zo’n jaar? Met Maarten van Zetten in de rol van toekomstig vice-kampioen achter Bernards 15^e kampioenschap?

Maar dan moet er dit jaar wel erg veel gebeuren. Zie de stand na 25 rondes (nog 11 te gaan) en onderstaande kruistabel van de huidige top-5. Maarten gaat wel erg riant aan de leiding (66 competitiepunten is omgerekend $3\frac{2}{3}$ punten) en heeft nog geen blijk gegeven van een inzinking. Aan de andere kant: Bernard is nooit verslagen, zelfs op de laatste competitiedag niet....

	MvZ	BB	BA	SdS	MN	Rest	Totaal
Maarten van Zetten	X	2 / 2	1½ / 2	2 / 2	1½ / 2	10 / 12	17 / 20
Bernard Bannink	0 / 2	X	½ / 2	1½ / 3	1 / 1	9 / 10	12 / 18
Ben Ahlers	½ / 2	1½ / 2	X	1½ / 2	½ / 1	8½ / 12	12½ / 19
Sipke de Swart	0 / 2	1½ / 3	½ / 2	X	2 / 2	9 / 14	13 / 23
Manuel Nepveu	½ / 2	0 / 1	½ / 1	0 / 2	X	9 / 13	11 / 19

Hieruit valt goed te lezen dat Maarten niet alleen tegen de top, maar ook tegen de anderen goed weet te scoren. Bernard laat het zitten tegen de top en is (bijna) ongenaakbaar tegen de rest. Nog wat cijfers: Maarten van Zetten leidt de ratinggroep tot 2000, en de andere groepen worden aangevoerd door Han Baas, Rens Minnema, Dirk Brinkman, Martin van Staden, Niels Smit, Henk Bragonje en good-old Henk Breugem. Het Bierteam-gehalte hierin valt niet te ontkennen. Gaan ze ook al met deze prijzen aan de haal.... De beste TPR is op het moment (met afstand) voor Maarten van Zetten (2258), die ook al de beste ratingprestatie haalt (TPR - eigen rating = 291 !). Hier scoren ook Arjen Schuurman Hess (+193) en Dirk Brinkman (+165) erg goed.

Genoeg gecijferd. U bepaalt zelf of deze rekenarij over 11 weken de prullenmand in kan of dat het een evenwichtige blik op de toekomst was. Nog 11 weken en een snelschaakfinale. De zomercompetitie roept al!

“Al deze onnozelheden, bovendien gebracht met een drammerige lijsigheid die in mij soms de behoefte deed opkomen om maar uit het raam te springen (maar dit kon niet open).”
(J.H. Donner, 1974)

Uitslagen

team	klasse	wedstrijd	uitslag	#	MP	BP	positie
P1	KNSB 2C	De Toren Arnhem - Promotie 1 Promotie 1 - Paul Keres 2 Messemaker 1847 1 - Promotie 1 Promotie 1 - Oegstgeest '80 1 Promotie 1 - HWP Sas van Gent 2 Kenn. Combinatie 1 - Promotie 1	4½ - 3½ 3 - 5 2 - 6 3½ - 4½ 5 - 3 5 - 3	6	4	26	8 ^e
P2	KNSB 3G	Dordrecht 1 - Promotie 2 Promotie 2 - Utrecht 3 Messemaker 1847 2 - Promotie 2 Promotie 2 - Bobby Fischer 1 Promotie 2 - Schrijvers R'dam 2 Voorschoten 1 - Promotie 2	6 - 2 3½ - 4½ 5½ - 2½ 3½ - 4½ 3 - 5 6 - 2	6	0	16½	9 ^e
P3	HSB Pr	Promotie 3 - WSC 2 Botwinnik 1 - Promotie 3 Promotie 3 - DD 3 Scheve Toren 1 - Promotie 3 Promotie 3 - DSC 4 Botwinnik 2 - Promotie 3	3½ - 4½ 6½ - 1½ 4½ - 3½ 3 - 5 3 - 5 4½ - 3½	6	4	21	6 ^e
P4	HSB 1B	Promotie 4 - SHTV 3 Schaakhuis 2 - Promotie 4 DSC 5 - Promotie 4 Promotie 4 - Rijswijk 3 RSC-Belg.Park 1 - Promotie 4 Promotie 4 - Scheve Toren 2	6 - 2 2½ - 5½ 3½ - 4½ 5 - 3 2½ - 5½ 7 - 1	6	12	33½	1 ^e
P5	HSB 1A	RHC-Arena 1 - Promotie 5 Promotie 5 - Botwinnik 2 Rijswijk 2 - Promotie 5 Promotie 5 - DD 4 Heage Ooievaar 1 - Promotie 5 Promotie 5 - SHTV 2	6 - 2 3½ - 4½ 5 - 3 4½ - 3½ 5 - 3 2½ - 5½	6	2	18½	8 ^e
P6	HSB 2B	SHTV 4 - Promotie 6 Promotie 6 - Schaakhuis 3 Lierse SV 1 - Promotie 6 Promotie 6 - DD 4 RSC-Belg.Park 2 - Promotie 6 Promotie 6 - WSC 3	6½ - 1½ 4 - 4 5½ - 2½ 4 - 4 6 - 2 2 - 6	6	2	16	7 ^e
P7	HSB 3A	HSV 2 - Promotie 7 Promotie 7 - WSC 5 Haeghe Ooievaar 4 - Promotie 7 Promotie 7 - DSC 8	4½ - 3½ 3 - 5 5½ - 2½ 1½ - 6½	4	0	10½	5 ^e

Topscorers

kl.	speler	team	score per ronde									totaal	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	score	%
1.	M. Wichhart	P4	1	1	1	-	1	1*		--	--	5 uit 5	100 !!!!!
2-4.	H.A.J. Boerkamp	P4	1	2 ⁺	½	1	½	-		--	--	5 uit 6	83,3
	B. Bannink	P1	½	1	1	½	1	1					
	H. Bragonje	P7	-	½	1	1		--	--	--	--	2½ uit 3	
5-7.	J.G. Hardiek	P4	-	1	0	1	-	1		--	--	3 uit 4	75,0
	D. de Zwart	P6	1	1*	0	1				--	--		
	J. Alphenaar	-	½ ^x	1 ^x	-	-				--	--	1½ uit 2	

* = reglemenair

x = invaller

+ = incl. bekerwedstrijd

Op vrijdag 23 januari 2009 was het weer zo ver: Een peloton Zoetermeerse schakers toog naar Wijk aan Zee om huis te houden in de tienkampen van het inmiddels 71e Corus-toernooi. Althans., dat laatste was de bedoeling. De voortekenen oogden immers gunstig: we hadden er zin in, de resultaten van het vorige jaar rechtvaardigden een voorzichtig optimisme en het weer was goed. Bovendien beschikte de heer Ahlers over een nieuwe automobiel mét een echte boord-computer (waarover later) en had de heer Noordhoek een gulle lach en een goed humeur meegenomen... Dan kon er weinig mis gaan (dachten we...).

Bij het binnenrijden van "de parel van het Noordzeekanaal" Velsen-Noord/Beverwijk hadden we de eerste keer al kunnen en moeten merken "dat er iets niet klopte". Reeds ruim een decennium wordt daar volstrekt tevergeefs naar ondernemers gehengeld met het meesterlijk motto "Werken in de IJmond: een Stalen Concept!". Dat hoort zo, plaatselijke folklore, te vergelijken met de Alkmaarse kaasmarkt of de Hillegomse tulpenvelden. Vorig jaar echter was plotseling al het internationale ingenieursbedrijf Tebodin in die marketingtruc getrapt. Nu, anno 2009, bleken ineens al drie (!) ondernemingen bereid te zijn de gok op dit lokale knekelveldje te wagen. Enfin: we zagen deze "Change!" pas, toen het te laat was en we reeds ruimschoots aan een kansloze missie bezig waren...

Net zoals we er wel erg laat achter kwamen dat de "aankleding en uitstraling" van "Corus" dit jaar een stuk minder waren. Er was (onder invloed van het economisch getij) duidelijk minder geld in het evenement gestoken. Over het deelnemersveld is al eerder gesproken: dat was ondanks alle p.r.- fuzz in de topgroep kwalitatief gewoon een stuk zwakker dan in vorige jaren, door het nagenoeg ontbreken van echte toppers. Voor zover ze er wel waren (Morozevich, Ivanchuk) stelden ze teleur. Het zegt genoeg als er heel veel korte remises vallen, bij het ingaan van de laatste ronde vijf of zes man nog kans maken op de hoofdprijzen en Jan Smeets (die toch niet als een supertalent geldt) zonder zich echt ingespannen te hebben in de middenmoot eindigt... De hoofdgroep: we hebben er heel weinig van gevolgd en ook weinig aan gemist...

De vlek "Wijk aan Zee" was dit jaar gewoon onversneden naargeestig.. Er ontwikkelden zich conversaties als:

"Je zal maar wonen in deze poort van de hel - wat heb je hier nou in zo'n gat ?!" (vd Bergh)

"Tja een paar Duitsers, in de zomer..." (Ahlers)

"En Heliomare in de rest van het jaar.." (vd Bergh)

"Dikke pret, dus" (Ahlers)

Daar worden de meeste mensen dus niet vrolijk van. Voeg daarbij de dreigende massa-ontslagen in deze Corus-contreien en het zal duidelijk zijn dat Wijk aan Zee dit jaar *niet* "the place to be" was... Daar kan het voor de schaakgodin Caïssa opgerichte heiligdom "De Moriaan" met haar schare meestal op leeftijd zijnde, soms onfris meurende, gelovigen weinig aan veranderen...

Medelijden is op zijn plaats als de lokale belendende pottenbakker in zijn jacht op een grijpstuiver bij wijze van schnabbel de schakende passanten tegen een bescheiden bedrag een heus "schaakdiner" in het vooruitzicht stelt.

Dan heeft de economische crisis echt *hard* toegeslagen. Opgewarmde erwtensoep en paardenvlees zal hij wel bedoeld hebben..

Nog zo'n te laat geduid feitje ("telling detail"): Al tientallen jaren hoort een uitgestapte schaker lopend vanaf de parkeerplaatsen bij of op de zgn. paardenweide een volle en gure stormwind uit het westen te trotseren. Dat als eerste beproeving en "opwarmertje" voor het geworstel in de speelzaal. Niets daarvan, deze keer. Je werd nu met oostelijke wind in de rug het heiligdom ingeblazen. "Tja, dan wordt het natuurlijk wel erg gemakkelijk, dat schaken..."

De lezer beseft natuurlijk onmiddellijk dat hier iets niet in de haak is. Wij beseften dat pas nadat we al zeven ronden hadden gespeeld.

En wat te denken van de traditionele uitsmijter. Al jaren is het de gewoonte van de schrijver dezes elk toernooi één Moriaanse uitsmijter te nuttigen., omdat die zo lekker is (drie mooie grote gele dooiers, lekkere ham en vers brood, smakelijk groenvoer...). Een probaat middel om in één klap het cholesterol-gehalte op hoger peil te brengen. Deze keer werd hem echter een belegen gelig uitgeslagen dwiel, gelardeerd met een dorre grasspriet op een zompig stukje "broodachtige substantie" opgediend. "Goed kauwuh!!" voegde de ober er nog malicieus grinnikend aan toe.... "Hebbie een teiltje?" zou een afgemeten riposte geweest zijn.

Jarenlang was de spitsfile op de terugweg ter hoogte van Schiphol en/of Leiderdorp ook een onwankelbare zekerheid,

lichtend baken en pijler van het schakersbestaan bij Corus. Dit jaar:: Niets. Noppes. Nada. Zelfs het verkeer werkte dus tegen. Weer “een stukje vertrouwde continuïteit” naar de kloten.

Kortom: Het is voor de goede verstaander nu al wel duidelijk : "Corus" was "Corus" niet meer en we hadden het daar als oudere jongeren (jongere ouderen) duidelijk nogal moeilijk mee. Zo begon mij ineens ook de "grote grijze plaag" behoorlijk te storen. Psychologen hebben daar een verklaring voor: je schijnt je te willen "profilieren" ten opzichte van een groep waarvan je zelf nog net geen deel uitmaakt. Ik schatte de gemiddelde leeftijd van de deelnemers op ongeveer 70, al kan ik makkelijk 10 jaar te laag zitten... "Corus doet aan verjonging en gaat met zijn tijd mee", haha, gelooft u dat?

Volstrekt overbodig tegen deze achtergrond van teloorgang en ontregeling erg diep in te gaan op onze prestaties. Die waren er namelijk niet. Henk Noordhoek was slechts bezig met het opvullen van gaten ("ja jong, laat die Henk maar schuiven"...) en het verklooiën van eindspelen. Dat kwam ongetwijfeld omdat zijn Aljechin "stond als een huis" en het eindspel een sterk punt was in zijn schaakstijl... Tot zijn eigen verbazing wist hij zich echter wel te handhaven in de tweede klasse. "En dat dan weer wel," om met Hans Teeuwen te spreken...

Ben Ahlers, ook uitkomend in de tweede klasse, begon nog behoorlijk tot hij gruwelijk gevelde werd door een eng griep-, rochel- en snuifvirus en drie of vier keer achter elkaar kansloos verloor. Hij schaakte als een "loose gun". Op het eind van het toernooi las hij – hoe toepasselijk – horror-verhalen. "This is the story of Edgar Allan Poe, he ain't exactly your boy next door" aldus de poppoët L. Reed.... Degradatie en fors elo-puntenverlies waren zijn bittere lot. Zelfs ik (zijnde toch een notoire aartscynicus) kon niet over mijn lippen krijgen "dat schaken maar een spelletjes is". Ben zou zich met boordcomputer en al van de klippen van Wijk aan Zee (beter bekend als “de Pindarots van Heliomare”) hebben geworpen...

Ron Landsbergen, Jan Busman en Dirk Brinkman: ook zij hadden het moeilijk en soms zelfs zéér moeilijk (degradatie voor Landsbergen en Busman).

Zelf kon ik, door degradatie vorig jaar nu uitkomend in klasse 3, niet tevreden zijn over mijn spel. Hoewel ik op "plus 2" eindigde, deed ik geen moment mee in de top. Ik verloor mijn partij met het anti-Moskougambiet tegen een bejaarde Fransoos ("doe joe hef uh reum?") en won drie moeizame partijen door grove blunders van mijn tegenstanders. Voor de rest was het een combinatie van pielen en harken. Als partij- of toernooistrategie dus niet echt strak..

De collectieve malheur dit jaar kon niet treffender in kaart worden gebracht dan in de volgende scene. Als gezegd beschikt de heer Ahlers thans over een boordcomputer, die naar believen kraakt, piept, zuigt, de was doet en cijfers, wartaal en herrie uitbraakt. Een simpele druk op één van de twee (!) toetsen ("aan" en "uit", juist!) is in principe genoeg om bij wijze van voorbeeld "Black Betty" ("gevalletje van ADHD voordat dat begrip bestond" aldus de heer Ahlers) het zwijgen op te leggen. Dat geldt ook voor het aanzetten van het ding. Dat is voor de meeste gewone mensen dus *niet* moeilijk. Voor uw reporter, ten deze als co-piloot fungerend, en genoemde gezagvoerder Ahlers echter een te hoog gegrepen opgave. "De lamme helpt de blinde"; dat bleek in deze tijd van Verandering nog steeds een pijnlijk ouderwetse waarheid. Zelfs de diagnose van boordwerktuigbouwkundige Noordhoek vermocht deze wanhopig met de materie worstelende oudere juridisch geschoolde intellectuelen niet te inspireren tot het verrichten van de juiste handelingen in de juiste volgorde op het display.

Tot het ding na verloop van veel tijd spontaan gewoon ineens weer begon te spelen, (piepen, kraken, zuchten). "Ah! God bestaat!!!" (Ahlers). Verdomd, je zou het haast geloven. Ahlers moest dat echter als doorgewinterde scepticus voor de zekerheid toch nog even proefondervindelijk "met de vingers aan de knop" vaststellen....

“Tjezis Gé!”

“Gé, blijft nou met je tengels van die knoppen, Gé, daar komp alleen maar narigheid van, Gé! Dat weet je toch, Gé”

“Als jij vanavond nou eens de piepers schilt, Arie”

“Pieperds Gé? We hebben alleen nog tien mud binten in het opkamertje, naast de kolen, uit de oorlog, Gé!”

“Nou, dan schilt jij die binten toch, Arie”

“Maar wel met de gordijnen dicht, hoor Gé!”

“Goeie god, Arie, ik doet die gordijnen wel toe, hoor Arie”

Enfin: De gebroeders Temmes hadden het duidelijk nog knap lastig, dit toernooi.

Waren er geen leuke of memorabele momenten dan? Wis en waarachtig wel. Die lieve Erica Sziva stond er, met haar boekenstalletje. Het stond voor mij buiten kijf dat er dit jaar zeker bij haar iets gekocht moest worden, na de tragedie met haar partner, de diepbetreurde, sympathieke Johan van Mil (een groot gemis in de Nederlandse schaakwereld). Ik kreeg bij aankoop van mijn tweede boek nog speciaal zo maar een bonbon van haar. "Nog van Johan gekregen" zei ze heel zacht en breekbaar tegen me. Ik had vochtige ogen van ontroering.

□ (►)

Als toegift bij voorgaand artikel hierbij enkele foto's van het Corus-toernooi. Uw redactie legde de heren Ron Landsbergen, Ben Ahlers Dirk Brinkman, Henk Noordhoek en Jan van den Bergh vast in volle actie. Jan Busman ontbreekt helaas; hij was op het moment van fotograferen onvindbaar.

Een gebruikelijke situatie: u hebt een partij gespeeld, haalt hem door Fritz of Rybka en ziet dat er in de opening op zet X iets is gespeeld dat niet in het openingsboek staat. Ook de boeken van papier bieden geen uitkomst. Is er op zet X iets nieuws en briljants gespeeld, of zit het anders? De reactie van de elektronische monsters is dat een van de spelers een voordeeltje heeft, maar het genadeloze rinkelen van alarmbellen blijft uit. Een regelrechte blunder was het dus vermoedelijk niet. Toch zal het geen toeval zijn dat de zet op meesterlijk niveau niet gespeeld lijkt te zijn. Het zou weleens kunnen dat de gespeelde zet niet past in de openingsopzet, in feite tempoverlies betekent. Het lukt ons amateurs vaak niet zo'n minder juiste openingszet regelrecht te weerleggen. Weerleggen betekent niet per se "pats-boem-kledder", het kan ook gaan om een reeks positionele zetten waarmee de schaduwzijden van de mindere zet worden blootgelegd. Waarbij de druk wordt opgevoerd, langzaam, sluipend en misschien culminerend in grof geweld.

De volgende, onlangs gespeelde partij geeft een redelijk fraai voorbeeld van zo'n weerlegging. Redelijk fraai? Daarover zijn de meningen diep verdeeld: de zwartspeler vond na afloop dat hij slecht had gespeeld en sprak terneergeslagen van een baggerpartij. Laat ik dan met fonkelende pretoogjes zeggen dat ik graag nog veel van zulke baggerpartijen speel... Zwart wordt na een dubieuze openingszet redelijk rechtlijnig in een duidelijk mindere stelling gemanoeuvreerd. Dat hij vervolgens een echte fout maakt heeft vermoedelijk met adrenaline te maken, gecombineerd met het reglementaire voorschrift dat "aan het gedrag van den schaakspeler de hoogste eischen worden gesteld". Ondertussen zat ik van het prachtige uitzicht te genieten: het bord, met daarachter de verfrommelde tegenstander. Ik zal uit kiesheid diens naam niet aan de openbaarheid prijsgeven. De hieronder opgevoerde naam is dan ook verschrikkelijk fictief.

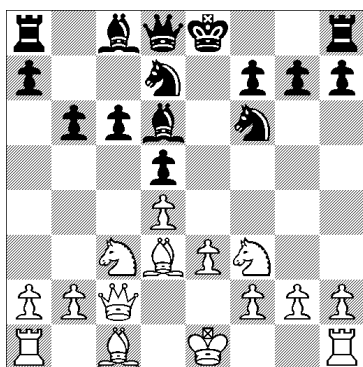
MN - Bas Haan

Slavisch

1 d4, c6 2 c4, d5 3 Pf3, e6 4 e3, Pd7 5 Pc3, Pgf6 6 Dc2, b6

De volgorde van de zetten is onorthodox, maar het kan allemaal nog wel. Ik wist dat niet en aan het bord gezeten had ik mijn twijfels. Ruilen op d5 leek mij een geschikt vervolg.

7 cd5x, ed5x 8 Ld3, Ld6(?)

Hier is de cruciale zet. Standaard wordt deze op zet 6 gespeeld, met als bedoeling het doorzetten van de bevrijdende zet ...,e5. Maar er valt nu niets meer door te zetten. Het openingsboek van Fritz8 geeft hier alleen de zetten ...,Lb7 en ...,Le7. Voor mij was deze stelling terra incognita. Op naar de denktank! De nu ontstane positie met de "vork-gevoelige" opstelling van een loper op d6 en een paard op f6 lokt wits plan als het ware uit. Zwart had op zijn volgende zet kunnen rokeren, maar dan was precies hetzelfde witte plan uitgerold. De lezer kan samen met zijn evt. elektronische hulpje nagaan dat wit ook dan aanmerkelijk voordeel zou bereiken.

9 0-0, Lb7 10 e4, de4x 11 Pe4x, Le7

Met de laatste zet is duidelijk dat de loper op zet 8 beter direct naar e7 was gegaan. Als zwart geen ongelijk had willen bekennen, was ruilen op e4 mogelijk geweest, maar daar wordt hij ook niet veel gelukkiger van .... Intuïtief voelde ik dat het er nu op aankwam nauwkeurig voort te zetten. Wit kan weer een stuk ontwikkelen en zwart opnieuw tot een of andere concessie dwingen: tempoverlies, pionverlies, een gekraakte pionnenformatie. Zwart mag kiezen. Maar hoe dan ook, bliksemsnel kunnen de witte torens

maximale posities innemen wanneer de witte dameloper is uitgereden.

12 Lg5, h6 13 Pf6x+, Pf6x 14 Lf6x, Lf6x 15 Tfe1+, Kf8

Teruggaan met de loper naar e7 lokt 16 De2 uit en dan komen misschien snode plannen met Pe5 gevolgd door Pf7x, De6 en Lg6+ in beeld. In ieder geval is zo'n absolute penning knap vervelend.

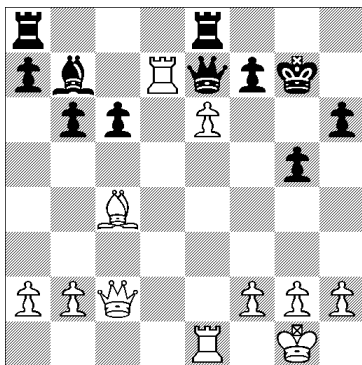
16 Tad1, g5?

Met 16..., Dc7 of ...,g6 had zwart in kritieke stelling in elk geval taaiere tegenstand geboden. In het vervolg is de pion op f7 wits doelwit. Loper en paard worden in stelling gebracht. Na een eventueel offer op f7 kan Wit met zijn dame op g6 binnendringen, waarna mat niet te vermijden is. Dit verklaart waarom zwart in het vervolg afscheid moet nemen van zijn zwarte loper. Weer een verdediger pleite!

17 Lc4, Kg7 18 Pe5, Le5x 19 de5x, De7 20 e6

De elektronische meestertjes geven hier 20 Lf7x!, Df7x 21 e6 met totale vernietiging. Achter het bord heb ik deze mogelijkheid niet overwogen, de tekstzet is goed genoeg... Wat zwart als antwoord speelt maakt voor de uitslag van de partij niet meer uit, maar de gekozen voortzetting geeft wit de gelegenheid zwart direct tot overgave te dwingen.

20..., The8 21 Td7!

Zwart moet in eerste instantie hebben gedacht dat deze zet taboe was en dat hij nu met 21..., Dd7x kon antwoorden. Maar toen de stelling eenmaal op het bord stond zag hij -evenals u- dat die zet niet werkt en reikte mij uitgeblust de hand.

(1-0)

Citaat van de maand [1]

In de partij Movsesian - Radjabov (12^e ronde Corus) speelde zwart op enig moment Dd8-h4, en op de volgende zet Dh4-d8. Commentator Hans Böhm tegen het publiek: "Hier snap ik helemaal niets van. Als U dat zou spelen, en ik zou U vragen waarom U dat in vredesnaam deed, wat zou U dan voor verklaring hebben?" Antwoord uit het publiek: "Omdat Radjabov het ook deed!" (Waarmee de betreffende toeschouwer een van de beschikbare prijsjes verdiende...)

In het weekend van 24 en 25 januari is het dan eindelijk gelukt! 2 jaar geleden speelde ik voor het eerst in de A-categorie en speelde in een tweekamp met Joram op den Kelder voor de jeugdtitel van de HSB. Daarin werd ik met 1½-½ verslagen, maar ik was erg dicht in de buurt van het volle punt in de 1^e partij. De 2^e partij was een verdiende overwinning voor Joram.

Zou het dan het jaar daarna lukken?

Nee, het mocht niet zo zijn. Nadat ik in de 1^e partij die ik vooruit speelde een goeie stelling had tegen Bastiaan Dessing liet ik het nog in remise verzanden. De twee andere partijen won ik, maar na een kamikaze-aanval van Rinze Mulders moest ik helaas genoegen nemen met remise. De andere remise speelde ik tegen Joram op den Kelder. Deze man werd weer Jeugdkampioen van de HSB.

Zou het dit jaar lukken?

Ja, eindelijk lukte het. Na eerder in de week al twee partijen vooruit te hebben gespeeld kon ik in het finale-weekend toeslaan. De 1^e partij speelde ik tegen Wesley van der Burg van Rijswijk. Deze partij had niet zo veel om handen. In 20 zetten was het punt binnen.

De ronde daarna ging ik op vrijdag naar Rijswijk om tegen Michaël van Liempt te spelen.

Michaël is de afgelopen jaren wat sterker geworden en vormde samen met Rinze Mulders de concurrentie. Michaël werd na een mooie bevrijdingsactie langzaam weggedrukt en in de late avond zorgde ik voor het min of meer beslissende punt.

Op de zaterdag speelde ik in de eerste ronde tegen Sebastiaan Kranenburg. Deze jongen schaakt nog niet zo lang, maar speelde niet slecht tegen mij. In de opening deed ik niet zoveel om even te kijken hoe goed hij speelde. Hij deed geen slechte zetten maar op geven moment had hij nog 8 minuten en ik nog een uur.

Hier deed ik echter Lxb6 waarna ik een paar pionnetjes won en het puntje snel binnen was.

De 4^e ronde zou ik tegen Rinze Mulders spelen. Rinze kwam echter niet opdagen. Naar eigen zeggen was de uitdaging niet groot genoeg, en zag hij alleen mij als echte concurrent. Dat Michaël niet goed genoeg zou zijn voor Rinze is een beetje onzin. Ik denk meer dat Rinze niet zo'n zin had, en zijn eigen kansen niet zo hoog inschatte.

De laatste ronde speelde ik dus tegen Sofia Blanter van DSC. Dit meisje had een beetje vreemd idee van logische volgorde van zetten in de opening. Hier won ik na 6 zetten al een stuk en op de 20^e zet was het mat.

Als laatste nog een partij-fragment tegen Michaël van Liempt. Dit was ook de enige partij die van enigszins normaal niveau was.

Wit (Michaël van Liempt) dreigt hier een beetje vervelende dingen zoals, Th4 en c5! bxc5 dxc5 met positionele puinhoop en dreigend dameverlies.

Daarom c5! Th4 Pf6 Pg5? (Pe5 met idee Pd7! is nog sterker) h6! Lxb7 hxg5 Th3 Ta7 Lf3 cxd4. Hier had ik een pion meer, en won comfortabel.

Dus eindigde ik met een perfecte score, en ben een jaar lang Jeugdkampioen van de HSB.

En ik zal nu ook komen te staan in het rijtje met Jan Timman, Dennis de Vreugd en andere grootheden. Wat voor hen realiteit werd zal voor mij echter een droom blijven;)

Van 24 april tot 3 mei hoop ik mee te doen aan het Nederlands Jeugdkampioenschap tot 20 jaar gehouden te Venlo.

Tot slot de eindstand:

Categorie A	1	2	3	4	5	totaal	
Maarten van Zetten (Promotie)	-	1	1	1	1	4	
Michaël van Liempt (Rijswijk)	0	-	1	1	1	3	
Sofya Blanter (DSC)	0	0	-	0	1	1	(na loting)
Wesley van der Burg (Rijswijk)	0	0	1	-	0	1	
Sebastiaan Kranenburg (Rijswijk)	0	0	0	1	-	1	

□

Citaat van de maand [2]

" Volwassenen zijn goed in pionnen-eindspelen,
want die hebben ze hun hele leven al kunnen oefenen "

[Maarten van Zetten, bij lesgeven aan Robin Kevlishvili]

Wit/zwart speelt en wint

D

stelling 1
zwart
speelt en wint

stelling 2
wit
speelt en wint

stelling 3
zwart
speelt en wint

stelling 4
wit
speelt en wint

stelling 5
zwart
speelt en wint

stelling 6
wit
speelt en wint

stelling 7
wit
speelt en wint

stelling 8
zwart
speelt en wint

Oplossingen → blz. 33

[bron www.nrc.nl]

Toelichting jaarstuk "Materiaal 2009"

Wat is er toch aan de hand in de omgeving van Promotie, meneer de voorzitter. Neerstortende vliegtuigen en stadsarchieven, schuivende grafstenen, financiële crisis en Promotie 2 met 0 uit 6. Over het vliegtuig straks meer.

Als bewaker van optimaal functionerend schaakmateriaal baart mij de financiële crisis de meeste zorgen. Al jaren adviseer ik het bestuur een cyclisch begrotingsbeleid te volgen. Zou in deze tijden van economische malaise cesuur noodzakelijk zijn?, vraag ik u. Zou een anti-cyclisch begrotingsbeleid niet te prefereren zijn? (Voor leden die zich blind op het schaken storten en hun oren en ogen sluiten voor opties om uit de hedendaagse crisis te komen: anti-cyclisch begrotingsbeleid betekent dat in de toekomst geplande investeringen naar voren worden gehaald). Vandaag stemden de sukkelige 65-plus en 65-min leden van Promotie ruimhartig in met het voorstel van het bestuur om 65-plus leden niet meer voor een contributiereductie in aanmerking te laten komen. Dit ondanks mijn voorstel de hoogte van de contributie voor de 65-plus leden te koppelen aan de ontwikkelingen van de AOW en het pensioen. Want wat dreigt: na een te verwachten jarenlange daling van AOW en pensioengelden onder de alsmaar in aantal toenemende grijze garde, zal de vereniging vele wanbetalers en een begrotingstekort kennen. Moeten we, nu het nog kan, niet in één klap het materiaal volledig vervangen?

Die gedachte verwierp ik echter gauw. Ik heb het bestuur derhalve geadviseerd te volharden in een cyclisch begrotingsbeleid. En wel hierom.

In een periode van 9 jaar dat we digitale klokken hebben, zijn 5 op de 50 in het ongerede geraakt. En dan heb ik het over de elektronica. De producent kon dit niet repareren en heeft vijf nieuwe klokken geleverd voor een sterk gereduceerd tarief (20 euro i.p.v. 60 euro).

U heeft dit allemaal kunnen lezen in het verslag van uw commissaris. Het feit dat dit verslag dit jaar losbladig bij het jaarverslag is gevoegd, is godgeklaagd. Het toont weinig respect voor het meest wezenlijke van deze vereniging: het materiaal. Uw voorzitter heeft inmiddels het boetekleed aangetrokken. Maar om nu als boetedoening als voorzitter af te treden, vind ik net iets te ver gaan.

Wij hebben nu dus weer 45 + 5 klokken. Prachtig. Maar de vraag is gerechtvaardigd: hoe lang houden de 45 oude klokken het nog uit. Om dat te testen voert uw commissaris regelmatig valproeven uit. Dit gebeurt tijdens clubavonden, want transparantie is geboden. De laatste proef was twee weken geleden, direct naast het bord Nepveu – Boerkamp. Maar ondanks dat de valproef met vier klokken (een steekproef van ca. 10%) een hels kabaal veroorzaakte, had de proef de ogenschijnlijke stilzwijgende instemming van Nepveu. Niet zo zeer vanwege zijn wetenschappelijke interesse voor de proef, maar vanwege het feit dat hij een gewonnen stelling had bereikt. Alle 4 klokken hebben de val overleefd; Boerkamp niet.

Om op dit moment 45 uitstekend functionerende klokken weg te doen, zou een kapitaalvernietiging beteken die zijn weerga niet kent in het 57-jarig bestaan van Promotie. Dus cyclisch begroten en niks anti-cyclisch.

Dan de vijf nieuwe klokken. Hier heb ik er één. Met de andere vier moet ik de valproef nog doen.

Ook de nieuwe klokken zijn gekenmerkt als een Promotieklok: een bescheiden ingekerfde P op de voorzijde en een nummer op de achterzijde.

De klok heeft diverse noviteiten. Alle zijn overbodig. Onlogisch is dat het display aangeeft wie met wit en wie met zwart speelt. Waarom is dit, vraag je je af. Slaat ook hier de vergrijzing en dementie toe. Dat, als beide schakers hun bord hebben verlaten en na terugkomst op de klok moeten kunnen zien aan welke zijde van het bord ze moeten plaats nemen? Flauwekul. Waar misschien nog wel wat in zit is het stiekem verwisselen van de klok van de ene naar de andere kant, door een speler met beduidend minder tijd op zijn klok dan zijn tegenstander. Dit kan niet meer; dat valt op. De schakers die chronisch en structureel in tijdnood zijn, moeten de oude klokken blijven gebruiken.

Ook overbodig is dat je gedurende de partij kunt zien hoeveel zetten je hebt gedaan. Handig voor mensen die slordig noteren, maar dat zou niet beloond moeten worden.

Ook overbodig is dat je gedurende de wedstrijd kunt kijken op welke programmanummer je de klok hebt ingesteld: snelschaak, rapid, Fischer enz. Dat merk je wel, zou ik zo zeggen. Als je in een snelschaakpartij na een uur nóg speelt, dan staat de klok niet goed. Maar, en ik herhaal MAAR, als je zo'n check dan toch introduceert, doe het dan goed. Biedt dan ook een controlemogelijkheid of de 'bonussecondes per zet' al dan niet zijn ingesteld. Maar die check zit er niet op. Ware het wel zo, zou dit uw voorzitter het schaakrood op de kiezen hebben bespaard in een HSB-wedstrijd van twee maanden geleden. Halverwege de wedstrijd moest de 'bonussecondes per set' alsnog worden ingesteld. De tegenstander dreigde met een klacht bij de HSB. Maar ook hier voert het mij wel wat ver, om als boetedoening, je te kandideren voor voorzitter van de HSB.

Dan de Boeing 737. Een defecte hoogtemeter. De andere hoogtemeter functioneerde nog prima. In technische zin is het een belachelijk ongeval. Een hoogtemeter die aangeeft dat het vliegtuig drie meter onder de grond zit. Op zijn zachts gezegd is het curieus dat het programma na de foutmelding besliste om de motoren stationair te laten draaien. FOUT. Onder de grond kunnen de motoren beter worden uitgezet: dat bespaart brandstof. Godgeklaagd is het heren. Met dergelijke achterlijke programmatuur wagen wij ons in het luchtruim. Er hadden direct 1000 alarmbellen moeten gaan rinkelen. Tenminste had het programma een spoedberaad tussen beide hoogtemeters moeten organiseren. Superman had je kunnen laten invliegen. Maar niets van dit alles.

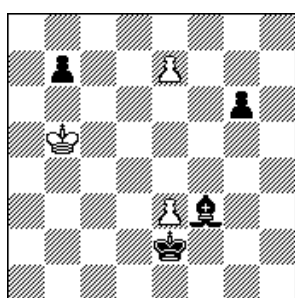
De nieuwe klokken heb ik natuurlijk gecheckt op inconsistentie in de programmatuur. Een hoogtemeter zit er niet op; wel jammer vanwege de valproeven.

Inconsistenties heb ik niet kunnen ontdekken. Het programma grijpt ook niet in als er een stomme zet is gedaan. Kortom, de klok doet zijn werk zoals het hoort. Daar kan Boeing nog een punt aan zuigen.

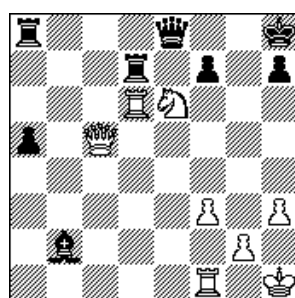
□

Ziet U het wel ?	Hans Meijer	D

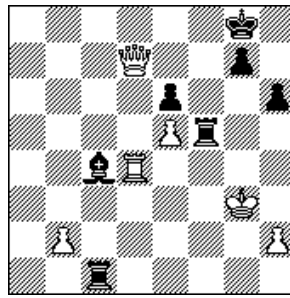
Hierbij een aantal stellingen uit "Dagschaak 2008" van Rini Kuijf, waar ik zelf de juiste oplossing niet zag! Ik ben benieuwd hoe de leden van Promotie op deze test scoren. Oplossingen: → blz. 33

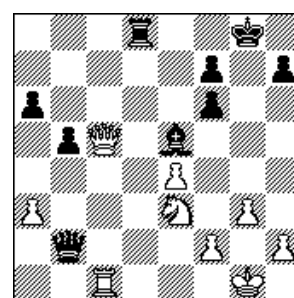
1: wit aan zet ○

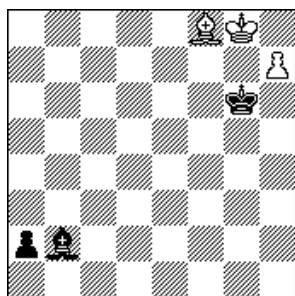
2: wit aan zet ○

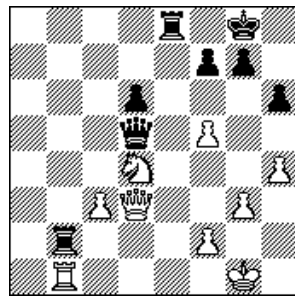
3: zwart aan zet ●

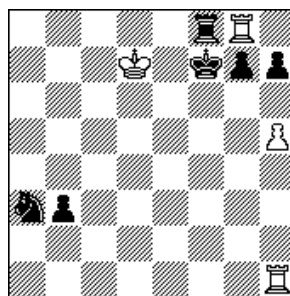
4: wit aan zet ○

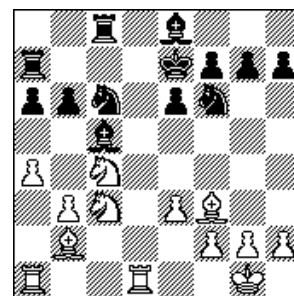
5: wit aan zet ○

6: zwart aan zet ●

7: wit aan zet ○

8: wit aan zet ○

Het is al meermalen opgetekend: Henk Noordhoek is een opmerkelijk oorspronkelijke man met eigenzinnige en merkwaardige voorkeuren en karaktertrekken. Eén ervan is de ziekelijke en onbedwingbare hebbelijkheid zich vast te klampen aan slechts een enkele opening: Grunfeld-Indisch tegen 1.d4 en de Aljechin tegen 1.e4. Hij beseft drommels goed dat beide systemen grote risico's kennen, wellicht niet correct zijn, maar hij blijft ze desondanks trouw, zelfs tot de dood erop volgt (1-0). En "die dood" volgt dan ook *met enige regelmaat*.....

Het gevolg van zo'n ramp lijkt bovendien slechts te zijn dat Henk zich nog fanatieker ("ik moet nog wat gaten dichten!") in "zijn" opening vastbijt... Dat komt uiteraard meer voor (niet iedereen is op openingsgebied een "versatiele omnivoor") , maar binnen dit beperkte scala kiest Henk stevast ook nog eens de meest obscure zijpaden: alleen de vaagste bijvarianten van de minst gespeelde subsystemen zijn goed genoeg voor zijn merkwaardig eclectisch functionerende geest... Dus niet "de Aljechin", maar "het aller-Aljechinst in het kwadraat" als het ware.... Ik speel graag tegen hem...

Zijn "ziekte" lijkt echter besmettelijk, zo moet ik helaas vaststellen. Sinds een maand of vijf (na een periode van mindere resultaten en bijpassende teleurstellende ratingontwikkeling) heb ook ik de symptomen van de Ziekte van Noordhoek onder de leden. De huisarts tast in het duister over de aard van de kwaal (is het iets viraals, psycho-somatisch?) maar de geestelijke symptomen zijn inmiddels bekend en geduid. Die zijn: een merkwaardige voorkeur voor vreemde en weinig gespeelde semi-correcte opstellingen, wandelen langs de afgrond (figuurlijk dan: in "de echte wereld" heb ik op een roltrap al bijna knikkende knieën van de hoogtevrees), en de hang naar het onbekende. Dit alles met het doel de eigen creativiteit te stimuleren en het plezier in het spel daarmee terug te krijgen. Of het lukt weet ik niet, maar ik ben redelijk tevreden met mijn vorderingen en ik heb ook nog wat "op het vuur staan" voor toekomstige tegenstrevers.

Het zal de lezer dan ook niet verbazen dat ik me tot de Aljechin heb bekeerd. In één van mijn vorige schaaklevens (bij de Schaakvereniging Bloemendaal) heb ik wel iets van een "knipperlicht-relatie" met deze opening gehad, maar veel meer dan nauwelijks serieus te nemen "losse scharrel" of "one night stand" is het eigenlijk nooit geweest. Tot dit seizoen. Inmiddels heb ik de opening nu zo'n zeven of acht keer met zwart op het bord gehad en sta ermee op "plus vier". Misschien zit er een serieuze liefde in...

Eén van de aardigste partijen met de Aljechin was de strijd tegen de Utrechtenaar Marcel Wilschut, in de 2e ronde van de KNSB-competitie. Die partij gaat als volgt.

Marcel Wilschut - Jan van den Bergh

Gepeeld op 1 november 2008 tijdens de wedstrijd Promotie 2 – Utrecht 3

1. e2-e4	Pg8-f6
2. e4-e5	Pf6-d5
3. c2-c4	Pd5-b6
4. c4-c5	.....

Dit "Jachtspel" is op het lagere KNSB- en hogere onderbondsniveau betrekkelijk populair. Toevallig had ik enkele dagen eerder tegen Harrie Boerkamp het ook op het bord gehad en na een zeer interessante partijopzet gewonnen door een stelselmatige sloop van het witte centrum "over de flanken". Omdat ik echter niet helemaal tevreden was over het verloop van die partij, had ik nog eens naar alternatieven gekeken...

4. ...	Pb6-d5
5. Lf1-c4	e7-e6
6. Pb1-c3	c7-c6!?

Een zeer duistere zijvariant. Dat zwarte gat op d6 ziet er natuurlijk niet uit, maar het is lastig er zonder op verwickelingen in te gaan van te profiteren. Zwarts plan is simpel: het breken van de blokkade over de zwarte velden met de pionzetten b6 en f6. Het systeem wordt heel weinig gespeeld, maar het geldt theoretisch als goed speelbaar voor zwart. Gebruikelijker is 6. ... Pxc3 7. dxc3 Pc6 8. Lf4 Lxc5. 9. Dg4 met "Boerkamp-compensatie". In die partij tegen Harrie speelde ik echter 7. ... Dh4 8. De2 b6?! Het werd toen allemaal wel erg vaag.

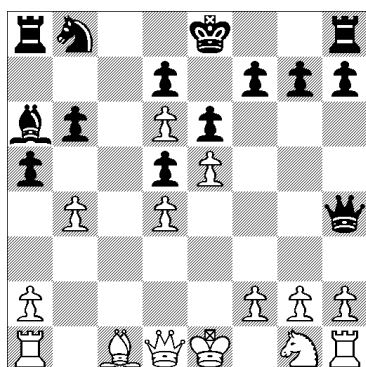
7. d2-d4   b7-b6
8. Lc4xd5?

Dit kan de oplossing niet zijn. De witte loper van zwart wordt nu zeer sterk. “Normaal” is hier 8. cxb6 axb6 9. Pge2 La6 10. Lxa6 Pxa6. Zwart komt dan zeer solide te staan met zijn knollen op d5 en c7. Hij kan echter moeilijk zelf actief worden.

8. ...   c6xd5
9. b2-b4 ?!   a7-a5
10. Pc3-b5?!   Lc8-a6!

De witte manoeuvres maken een merkwaardige indruk. Kennelijk wil hij de zwarte stelling “vastpinnen” om dan in alle rust van zijn ruimtevoordeel te profiteren. Daar heeft hij echter geen tijd voor.

11. Pb5-d6   Lf8xd6
12. c5xd6   Dd8-h4!

Nu is een heel zeldzame pionnenstructuur in het centrum ontstaan: de zgn. “double diamond”. Het centrum is daarbij wederzijds hermetisch geblokkeerd, zodat partijen elkaar “over de flanken” te lijf zullen moeten gaan. Snelheid is daarin van vitaal belang. De tekstzet is daarom veel sterker dan 12. ... 0-0. Na deze zet is wit plotseling in grote moeilijkheden door de mogelijkheid ... De4. Wit heeft een gevaarlijke ontwikkelingsachterstand en zeer zwakke witte velden.

13. Lc1-e3   a5xb4

Ik denk achteraf dat 13. ... De4! (14.Df3, Dd3! of ..Dxf3 en axb4; 14. Pf3, axb4) nog veel sterker was. Wit komt niet los en kan slechts afwachten waar zwart de genadeklap uitdeelt.

14. Pg1-e2   Pb8-c6
15. 0-0   0-0

Wit is er met wat kunst- en vliegwerk in geslaagd te rokeren en “leeft” dus nog. Compensatie voor de verloren pion heeft hij echter niet.

16. f2-f4   La6-c4
17. Tf1-f3   b4-b3 ?!

Zwart wil zo snel mogelijk duidelijkheid op de damevleugel. De vraag is echter of dat het beste is. Een rustige verdere belegering met torenverdubbeling op de a-lijn komt echter zeer in aanmerking. Wit heeft bij correct spel geen reële kansen op de koningsvleugel.

18. Pe2-c3!   Dh4-g4

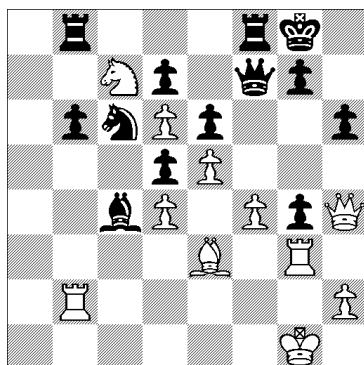
18. ... bxa2 19. Th3, Dd8 20.Dh5! geeft wit plotseling een gevaarlijke aanval. Met de tekstzet “pent” zwart de witte toren op f3. Daarna kan hij de koningsvleugel min of meer stabiliseren.

19. Dd1-e1   f7-f5
20. a2xb3   Lc4xb3
21. Ta1-b1   Pc6-a5
22. Tf3-g3   Dg4-h5
23. Tg3-h3   Dh5-f7
24. Pc3-b5   Lb3-c4
25. Pb5-c7   Ta8-b8
26. Tb1-b2   Pa5-c6

Zwart heeft de vorige fase niet zo goed heeft gespeeld, maar wit heeft verzuimd daarvan te profiteren. Wit zat al in tijdnood. Het zwarte probleem was dat hij een dreigende witte koningsaanval moest ontkrachten en tegelijkertijd niet samenwerkende stukken op de damevleugel in de gaten moest houden. Door de merkwaardige centrum-constellatie, die het bord als het ware in twee helften verdeelt, was dat niet eenvoudig te combineren. Na de tekstzet is in ieder geval het laatste probleem (matig samenwerkende stukken) opgelost. Wit pleegt nu harakiri op zijn koningsstelling.

27. De1-h4   h7-h6
 28. g2-g4   f5xg4!
 29. Th3-g3

29. ...   Pc6xd4!

Hierna is wit kansloos, omdat zwart na 30. Lxd4 Dxf4 (met de dreiging Df1, Dc1 en Dxd4) zijn materiaal met rente terugwint. Zwart staat op winst. De rest behoeft geen commentaar.

30. Dh4xg4   Pd4-f5
 31. Le3-c1?!   Pf5xg3
 32. hxg3   Tb8-b7
 33. Dg4-h4   Tb7-a7
 34. Lc1-e3   Ta7-a1+
 35. Kg1-f2   Df7-f5

Wit gaf op (0-1). Hij wordt snel mat gezet.

□

Puzzel (oplossing: → blz. 33)	D
Rook Maze <u>Opgave:</u> De witte toren "wandelt" over het bord op zoek naar een manier om zwart <u>schaak</u> te zetten. Zwart doet geen zetten; de witte toren mag niet geslagen (kunnen) worden (en mag zelf wel slaan). Wat is het geringste aantal zetten waarin dit lukt? (Wat denkt U, moet u veel stukken slaan?) [bron: Bruce Albertson, www.chesscafe.com]	

Op tijd komen !!!	Rob de Vries	L

Vanaf 1 juli 2009 wordt er weer eens een nieuw FIDE-reglement van kracht. De wijzigingen zijn deze keer minimaal, op één uitzondering na: het niet op tijd aanwezig zijn van één of beide spelers.

In het oude reglement staat (o.a.) dat een speler de partij verliest als hij 1 uur na aanvang nog niet aanwezig is. Deze bepaling wordt nu zodanig gewijzigd dat een speler verliest als hij bij aanvang van de partij niet aanwezig is !!! Per competitie respectievelijk toernooi kan hiervan echter worden afgeweken door deze "default-tijd" van 0 minuten te veranderen in een ander aantal minuten (bijvoorbeeld 20).

Een Nederlandse vertaling heb ik nog niet gezien (KNSB!?), dus hierbij de Engelse tekst:

6.6a

Any player who arrives at the chessboard after the start of the session shall lose the game. Thus the default time is 0 minutes. The rules of a competition may specify otherwise.

6.6b

In case the rules of a competition specify otherwise, if neither player is present initially, the player who has the white pieces shall lose all the time that elapses until he arrives; unless the rules of the competition specify or the arbiter decides otherwise.

In artikel 6.6a staat wat ik hierboven heb toegelicht; artikel 6.6b houdt in dat als de "default time" in een bepaald toernooi op (bijvoorbeeld) 20 minuten is gesteld, de klok van de witspeler op het aanvangstijdstip in werking wordt gesteld (zoals we ook nu gewend zijn). De arbiter mag hiervan afwijken door bijvoorbeeld de verstreken tijd te verdelen over beide spelers (voorbeeld: als ze 12 minuten na aanvang gezamenlijk arriveren, dan kan de arbiter op beider tijd 6 minuten in mindering brengen).

NB1: Voor een toelichting rond het tot stand komen van deze regel: zie diverse recente columns van Geurt Gijssen op www.chesscafe.com (klik aldaar helemaal onderaan op "Archives", en dan, in de Archives Index, op "An Arbiter's Notebook by Geurt Gijssen").

NB2: Tijdens de Olympiade in Dresden werd deze regel voor het eerst (bij wijze van proef) toegepast, met de bekende "amusement" gevolgen van dien: een nul werd uitgedeeld aan spelers die wel op tijd waren maar op het uur 0 niet achter hun bord *zaten* maar *stonden*, of die wel aanwezig waren (jasje hing al aan de stoel) maar even een pen gingen lenen bij de wedstrijdleiding (!), of een kop koffie gingen halen, etc. Gijssen neemt aan dat dit kinderziekten waren en dat men in de toekomst verstandiger met deze regel zal omgaan. De tijd zal het leren.

□

Citaat van de maand [3]

" Ik had kunnen winnen, maar dan moest mijn tegenstander wel een grote fout maken "

[Maarten van Zetten, bij analyse]

(Dat heb ik nou ook altijd..... – RdV)

Zij kunnen zich in hun metier alleen staande houden als zij in staat zijn op een oorspronkelijke manier te kijken, vanuit een onorthodox standpunt zeg maar. Mensen die dit in zich hebben doen dat natuurlijk niet alleen als zij met hun vak bezig zijn.

Dit schreef Manuel in zijn column van 8 maart jl. over hoofdarbeiders, zoals beroepsschakers. Het is in het schaken inderdaad uiterst belangrijk een stelling opeens vanuit een totaal andere gezichthoek te bekijken. Welke schaker herkent niet het moment dat er na een scherp tactisch gevecht opeens een stelling ontstaat waar je met een klein voordeel uitkomt, maar je de overgang naar een heel ander stellingstype niet op tijd kan maken, met alle gevolgen vandien??

Edward de Bono heeft de term 'Lateraal denken' bedacht: oplossingen verzinnen vanuit een atypische aanpak. Wij Promotie-spelers worden elk jaar uitgedaagd in het laterale denken door Henk Breugem in het fameuze Oliebollentoernooi. Je moet schaken, maar dient je daarbij wel te verplaatsen in zijn gedachtecronkels.

Rob de Vries die als redacteur de zware taak de heeft de Promoot te vullen 'zeurt' me regelmatig aan mijn hoofd om ook eens een stukkie te schrijven en de verwickelingen rondom het afgelopen oliebollentoernooi leek me wel aanleiding voor het schrijven van een stukkie ... dus hierbij.

1^e bedrijf

De Schepping met wit tegen Bernard.

Eerst de stukken op het bord zetten en dan gaan schaken. Ik nam eerst de tijd om een plan te maken en na enige bedenktijd ging ik van start: zo veel mogelijk velden aan de vijandelijke koning ontnemen, dus Dd6, Tg7 terwijl Bernard met Td4 en Pf5 mijn stukken ging aanvallen, na enkele zetten wilde ik mijn stukken bewaren voor later en begon met mijn pionnen een wal te bouwen: a3 en b3, resp. e3 en f3. Bernard dacht toen een goed veld voor zijn koning te vinden met het verrassende Ka1. Na Kc2 van mijn kant en het dekken van a2 ontrolde zich een matbeeld: Pd2 (dreiging Pb3 mat). Bernard wist het veld b3 nog wel onder controle te houden, maar als een van mijn laatste stukken plaatste ik een toren op f1 (Bernard had een ongedekte toren op d1) en was het in twee zetten mat.

2^e bedrijf

Moerasschaak met zwart tegen Henk Noordhoek.

Dat betekent loeren op het slaan van een stuk met schaak, want dan kan het moeras twee velden verschuiven. Na voorzichtig manoeuvreren waarbij Henk zijn stukken zo veel mogelijk 'thuis' liet staan kwam *ongeveer* de volgende stelling op het bord:

Wit Ke1, Dd1, Ta1, Th1, Lc1, Lh5, Pg1, a2, b2, c2, g2, h4
Zwart: Kg7, Da5, Ta8, Te8, Lc8, Lh6, Pa6, a7, b7, c6, f7, h7,
Moeras: e4/d5

Hier had ik naar toegewerkt: slaan met dubbelschaak via Dxd2, moeras naar g2/f3 en na Kf1 (gedwongen) Dxd1 en mat.

Maar..... Henk sloeg de dame op d2 (gedekt door h6) en schoof daarna doodleuk het moeras terug naar g3/f4 om de dekking op te heffen!!

Protest!!! Het kan toch niet gekker: eerst een onreglementaire zet doen en dan het moeras verplaatsen. Maar ja wat kun je anders van Henk verwachten? Dat is pas lateraal denken van een kat in het nauw ...

Henk Breugem gaf geen krimp dus doorschaken en ik bereikte ook wel weer snel een gewonnen stelling tot ik vreselijk misgreep en ipv de stelling dicht te schuiven, Henk de gelegenheid gaf met een tiental seconden op zijn klok een pion met schaak te laten slaan, 1-0.

Een van de redenen om van dit gebeuren kond te doen in het clubblad is de theoretische discussie bij Moerasschaak: kan een onreglementaire stelling vóór verplaatsen van het moeras opgeheven worden door het verplaatsen?? Mijn opvatting: néé.

3e bedrijf

Explosieve Paard met wit tegen Jan Blankespoor.

Na Pf3, Pg5 en Pxf7 wilde Jan zich niet laten wegbluffen en sloeg met zijn koning, 1-0

4e bedrijf

Weggeefschaak met zwart tegen Willem Broekman.

Een leuke partij met wisselende kansen, waarbij hele rijen door torens opgevreten moesten worden. Willem had het op het laatst het beste gezien en met een dame meer die hij overal kon laten slaan was het uit, 1-0.

N.B. Het lijkt goed om je dame snel weg te geven, maar eens te meer heeft deze partij me laten zien dat dat niet per se de winnende tactiek is bij weggeefschaak.

5^e Bedrijf

Janusschaak (= geen lopers op het bord, paarden mogen bewegen als paard of als loper), met wit tegen Henk Alberts.

Na 2 nullen moest ik winnen om in de race te blijven want beide Henken scoorden er lustig op los. Maar hoe in een snelschaakpartij de geroutineerde kampioen van Promotie te verschalken?

Wit Kg1, De4, Ta1, Tf1, Pb1, a2, b2, c3, f2, g3, h2

Zwart: Kg8, Df6, Ta8, Tf8, Pd7, a7, b7. c6, d6, f7, g7, h7

Dit was ongeveer de stelling: na een behoorlijk regelmatige opening waarin de paarden geen opvallende loperzetten gedaan hebben heb ik met mijn dame op e4 genomen. Die dame lijkt kwetsbaar met d5 of Te8 op komst, maar .... Dxb7 mat! Het onopvallende stuk op b1 deed zijn plicht!

6e bedrijf

En avant (= stukken mogen niet terug, dus alleen naar voren of opzij), met zwart tegen Han Baas. Uiteindelijk trok ik aan het langste eind.

7e bedrijf

Uitsterschaak (= altijd één exemplaar van alle diersoorten (=schaakstukken) op het bord houden, anders verlies je), met wit tegen Erik Hennink.

In een open partij werden er een paar stukken geruild, en met penningen tegen de koning en dergelijke ontstond al na een tiental zetten een stelling waar het slaan van het laatste stuk voor Erik onontkoombaar werd. Misschien dat ik het verloop met Erik nog zou kunnen reconstrueren, maar dat voert nu te ver.

Uitslag Oliebollentoernooi groep 1:

Henk N. : 6 uit 7

Henk A. en ondergetekende : 5 uit 7

Maar uit het bovenstaande relaas begrijpt u dat ik vind dat de volgorde tussen mij en Henk Noordhoek eigenlijk andersom had moeten zijn.

□

Als je bij Hans Meijer thuis komt dan staat daar een uitzonderlijk mooie boekenkast. Zo een met glazen deurtjes. Op de deurtjes zijn vele papiertjes geplakt met allerlei geheimzinnige formules, getallenreeksen, cijfertjes. Als een soort tovenaars zit hij waarschijnlijk achter zijn computer en maakt al dat moois. Voor mij is het acabadabra. Manuel scheen dit alles te begrijpen. Ik weet dat hij uitgebreid correspondeert met soortgenoten, gegevens uitwisselt, websites aanvult. Geen wonder dat hij verkocht was toen hij onderstaande tabel tegen kwam.

number of chess games ending				
	without check or checkmate	in check	in checkmate	total
ply 0	1	0	0	1
ply 1	20	0	0	20
ply 2	400	0	0	400
ply 3	8890	12	0	8902
ply 4	196812	461	8	197281
ply 5	4838258	27004	347	4865609
ply 6	118251225	798271	10828	119060324
ply 7	3162798012	32668081	435767	3195901860
ply 8	84029997363	959129557	9852036	84998978956
ply 9	2403434332264	35695709940	400191963	2439530234167
ply 10	68265214423776	1078854669486	8790619155	69352859712417
ply 11	2058141026024096	39147687661803	362290010907	2097651003696806
ply 12				62854969236701747

De "347" is rood gemaakt door mij (door de redactie gewijzigd in **vet**). Want in zijn onschuld vroeg Hans of iemand die 347 partijen op een lijstje wilde zetten. Het begin was niet zo moeilijk. De standaard reeks bij iedereen bekend: 1. e4 f6 2. d4 g5 3. Dh5++ . Op de tweede zet van wit alle willekeurige zetten, de hele reeks met 1. e3. Dan nog een keer zet 1 en 2 van wit verwisselen. Dat geldt ook voor zwart. Dan schiet het op. Nog wat bijzondere matjes met een loper of dame op g6. En de partijen die eindigen met Lh5++. Toen zaten we op 345 partijen. We dachten op dat moment echt enige tijd dat de tabel niet klopte. Igor Coene heeft dat zelfs proberen aan te tonen. Zie kader.

Hoi Willem, Hans,

Ik kom ook tot het door jullie gevonden getal 345 via een iets andere administratie. Via de volgende redenering kom ik tot de voorzichtige conclusie dat de oplossing, $N(\text{tot})$, moet voldoen aan $N(\text{tot}) = 4N + 1$, voor zekere N .

Note: ipv. subscripts gebruik ik ( )

A. 3.Lg6, $N(a) = 4n(a)$ [volgt uit de constatering dat het aantal oplossingen met 3. Lg6, deelbaar moet zijn door 4]

B. 3 Lh5, $N(b) = 4n(b)$

C. 3.Dg6, $N(c) = 4n(c)$

D. 3. Dh5, $N(d) = 4n(d) + 1$ (vanwege de ene extra optie 2. exf5)

dus $N(\text{tot}) = 4 [n(a) + n(b) + n(c) + n(d)] + 1 = 4N + 1$

345 behoort tot deze set getallen, vul in: $N = 86$.

347 behoort hier niet toe.

Toch blijft natuurlijk de vraag of ik iets gemist heb !

Uiteindelijk bleek er natuurlijk toch wat vergeten. De twee partijen zijn:

1. e3(e4) e5 2. Dh5 Ke7 3. Dxe5++

Onderstaand de totale oplossing zoals die in kaart gebracht is door Hans Meijer.

Filosofie voor mat na 5 halve zetten (5 ply)							
Algemene opmerking: De zwart1 en zwart2 kunnen overall, behalve in groep 4 optie 4, verwisseld worden. Dit verdubbelt het aantal matbeelden							
Optie	wit1	zwart1	wit2	zwart2	wit3	Formule	Subtotaal
Groep 1: Standaard matbeelden							
1	15 vrije zetten	f6 of f5	e3 of e4	g5	Dh5+	$2*(15*2*2*1*1)=$	120
Verzameling met 15 vrije zetten: {a3,a4,b3,b4,c3,c4,d3,d4,f4,g3,h3,h4,Pa3.Pc3,Ph3}							
Groep 2 : Extra opties bij standaard matbeelden							
1	c3 of c4	f6	Dc2	h6 of h5	Dg6+	$2*(2*1*1*2*1)=$	8
2	d4	f6	Dd3	h6 of h5	Dg6+	$2*(1*1*1*2*1)=$	4
Groep 3: Klassieke matbeelden							
1	e3 of e4	f6 of f5	23 vrije zetten	g5	Dh5+	$2*(2*2*23*1*1)=$	184
Verzameling met 23 vrije zetten: {a3,a4,b3,b4,c3,c4,d3,d4,f4,g3,h3,h4,Pa3.Pc3,Ph3,De2,Df3,Dg4,Ld3,Lc4,Lb5,La6,e4 of e5}							
Groep 4: Extra opties bij klassieke matbeelden							
1	e3 of e4	f6 of f5	Le2	g5	Lh5+	$2*(2*2*1*1*1)=$	8
2	e3	f6	Ld3	h6 of h5	Lg6+	$2*(1*1*1*2*1)=$	4
3	e3 of e4	f6 of f5	Dg4	h6 of h5	Dg6+	$2*(2*2*1*2*1)=$	16
4	e4	f5	e*f5	g5	Dh5+	$1*(1*1*1*1*1)=$	1
5	e4 of e3	e5	Dh5	Ke7	Dxe5	$2*(1*1*1*1*1)=$	2
						Totaal	347

P.S.

1. Dit blijft natuurlijk een volstrekt onzinnige tijdbesteding. Manuel Nepveu merkte in een e-mailtje op dat deze opgave wel wat weg had van wiskunde, maar dan van het verachtelijke, opsommende soort.

2. Even een bekentenis . Ik heb die laatste twee partijen niet zelf gevonden. Zie een bijzonder linkje:

<http://members.tripod.com/~wwx2/chess.html>

3. Links:

<http://www.cs.berkeley.edu/~flab/chess/statistics-games.html>

<http://www.research.att.com/~njas/sequences/?q=A079485&sort=0&fmt=0&language=english&go=Search>

□

Citaat van de maand [4]

" Zou ik dan toch kunnen schaken? "

[Max Toxopeus, bij "de analyse" van snelschaakpartij]

Sinds het begin van het seizoen speel ik bij de Haagse club DD. Toen ik op een zaterdagmiddag bij DD ging vluggeren vroeg Happel of ik misschien bij DD wilde komen spelen, wat ik nu dus doe. Het blijft echter wel bij intern, omdat ik het 1^e team niet zo gezellig vind en verder vind ik de mentaliteit bij sommige DD-spelers "niet om over naar huis te schrijven".

Waarom ik er dan toch speel zult u zich inmiddels afvragen, maar dat is omdat ik er nog veel kan leren, en omdat ik zo wat meer te spelen heb. Ook zijn de oudjes van dagen, gepokt en gemazeld door het harde wedstrijdschaak, niet zo makkelijk te verslaan.

Nu speel ik in de kampioenspoule van DD waarin de uiteindelijke nummer 1 clubkampioen wordt. Mijn 1^e partijtje in de voorronde speelde ik tegen de alom bekende Henk Happel. Een erg aardige man, en bovendien kan hij erg goed schaken, vroeger was hij wel iets beter maar het gaat nu eenmaal achteruit als je wat ouder wordt. Manuel heeft niet zulke goede ervaringen met Happel, daarom zal hij onderstaand partijtje met genoeg na kunnen spelen; dat Happel daarbij in zijn lijfverdediging verslagen wordt zal voor Manuel misschien een minpuntje zijn...

Partij 1: Maarten van Zetten – Henk Happel

1. e4 e6 2.d4 d5 3.Pd2 Pf6 (andere mogelijkheden c5, Ld7, Le7 en Pc6) 4.e5 Pfd7 5. c3 c5. 6. f4 (dit is een van de mogelijkheden). Niet zo vaak voorkomend omdat je vaak niet rokeert, en met je koning op f2/g3 gaat staan.) Pc6 7.Pdf3 (beter dan het andere paard omdat je na Pgf3 Db6 problemen op d4 krijgt). Tb8?! Nog nooit gezien, maar een interessant idee. Het zwarte plan bestaat uit b4 doorzetten en de keten aanvallen. 8.Ld3 b5 9. a3! Zwarts plannen worden even stilgezet, b4 kan ik op c5 slaan, en na pakken op c5 10. b3 is Pd4 en Pxb3 een goede mogelijkheid.

Happel ging hier in de denktank en koos voor 10. cxd4 11. cxd4 b4 12. Pe2 Db6. Hier keek ik naar mijn stelling en het enige wat ik zag waren drie stukken die ontwikkeld waren, en na pakken op a3 zou mijn structuur niet zo goed zijn. Daarom besloot ik tot 12.f5?!

Happel vervolgde met 12. Le7 Hier was ik bang voor exf5 omdat Lxf5 Pxe5 komt, daarom moet ik het doen met een pionoffer en vage tegenkansen. Praktisch gezien was het wel de beste zet omdat de koning van zwart dan onveilig kan komen te staan, en zwart moet verdedigen ipv mijn keten aanvallen en mijn stelling in de houdgreep proberen te nemen.

13. fxe6 fxe6 14. Pf4 0-0 Pxe6 is hier de beste zet, maar ook de zet die de meeste kansen geeft voor zwart. Txf3 en Pxd4. Deze stelling in zonder meer beter voor wit, maar ik wilde mijn stukken op het bord houden en in de aanval winnen! h6 16. Pg5?! Na de partij had ik het gevoel een goede aanvalspartij gespeeld te hebben, Dit blijkt tegen te vallen, het paard kan gewoon geslagen worden.

Ik zou nu tien varianten neer kunnen zetten, maar dit is een leesverslag en geen variantenboom, daarom zou ik zeggen als u het al een leuke stelling vind, pak er een bordje bij en speel het na en ontdek of u wel de weerlegging zou hebben gevonden!

Pxe5 17. Lh7+ Kh8 18. dxe5 Pxe5 19. De2! Dreigt Dxe5 en Pg6#. Daarom Ld6! Hier begint Happel op te leven en kleine vervelende trucjes in de stelling te brengen. Dxe5? Txf4 en zwart doet weer mee! 20 Lb1! Hier wilde ik mat gaan zetten op h7, daarom even een batterijtje bouwen en mat zetten! La6 21(Dxe5) Lxe5 Pg6+ en Pe7+ was een leuk eeuwig schaak geweest en een betere uitkomst van de partij. 21. Dc2 Pd3+ 22.Pxd3 (g6 was een goede verdediging geweest nog). Tbc8 23. Pc5! Tf5 24. Pgxex6 Db5 25. Dd3 1-0

Er blijven nog wat stukken hangen bij zwart, en Happel was bijna door de vlag.

Deze partij was meer een incorrect offerfeest wat per toeval doorsloeg, dan een goeie partij.

Partij 2: Maarten van Zetten – Wim Reimer

Deze stelling ontstond in de laatste rapidronde bij DD. Mijn tegenstander was Wim Reimer.

Zwart is aan zet en Reimer vervolgde overenthousiast met 1. ...c4? Na 2. dxc4 Lxe4 3. f3! (geen Lxg2 rotzooi toelaten) Lf5 4. Dxd6 f6.

Hier had ik het gevoel dat er na Lxf6 een geforceerde winst in moet zitten. En na een minuutje rekenen bleek dat te kloppen: 5.Lxf6 gxf6 6. Dxf6 Tf8 7. Dxe5 Kd7 8. Td1+ Kc8 9. Dc5+ Kb7 10. Dxb4+ Kc7 11. Dd6+ Kb7 12 c5! Alle stukken mogen meedoen!

12. ... Pc6 13. Ld5 Tc8
14. Lxc6 Txc6 15. De7+ Tc7
(anders win ik de looper)
16. c6! Kb8

En na 17. Td8+ Lc8 18. Db4+ Ka7 19. Da5+ Kb8 20. Db6 1-0.

Hier mompelde Reimer iets van: "Ja dat waren wel erg veel pionnen".

Normaal gaat Reimer altijd door als hij een paar stukken achterstaat, daarom was ik blij dat ik hem mat kon zetten.

Tot zover mijn avonturen bij DD, en als de kampioensgroep afgelopen is zal er een nieuw artikel verschijnen over mijn verdere avonturen.

□

Citaat van de maand [5]

Dialogo tussen omstanders en wedstrijdleider Frans Martens, bij P4 tegen Scheve Toren 2:

"Frans, je hebt een fout gemaakt!"

"Hoezo?"

"In de opstelling van Scheve Toren komt één speler twee maal voor."

"?????"

"Kijk maar, de Chinese grootmeester No speelt zowel aan bord 1 als aan bord 2!"

"Geeft niet, die speelt wel erg vaak maar scoort toch nooit....."

Afgelopen september bevond de complete redactie van de Promoot zich in Frankrijk, in Lille. Daar vindt namelijk jaarlijks op de 1^e zaterdag van september de grootste Braderie van Europa plaats. Een evenement wat een kruising is tussen een jaarmarkt, een antiekmarkt, en een vlooiemarkt. Een evenement dat terug gaat tot de twaalfde eeuw met nu 10.000 kraampjes en circa twee miljoen bezoekers. U begrijpt; we hebben elkaar daar dan ook niet gezien.

Op de terugweg, op de zondag, bezocht Rob de eveneens jaarlijkse rommelmarkt in Kemmel, Heuvelland en ik koos voor iets meer cultureels: het museum "Kortrijk 1302 - één dag, zeven eeuwen" in Kortrijk. In dit museum, gelegen op het vroegere Groeningheveld, wordt het verhaal verteld van de zogenoemde Guldensporenslag die op 11 juli 1302 op deze plek werd uitgevochten.

Even een opfrissing van de vroegere geschiedenislessen: Vanaf 1294 was het Franse koninkrijk in oorlog met Engeland. Binnen dit Franse koninkrijk voerde het graafschap Vlaanderen een steeds meer onafhankelijke koers; sinds de opkomst van de macht van de grote Vlaamse steden vooral Brugge, Gent en Ieper was men immers economisch vooral afhankelijk van de handel met Engeland. Dus Vlaanderen kwam in opstand. Rond 1300 herstelde Frankrijk echter het gezag over Vlaanderen. Één voor één vielen de Vlaamse steden in Franse handen en een aantal belangrijke Vlaamse ridders, onder wie graaf Gwijde van Dampierre en zijn zonen, werden gevangen gezet. De Fransman Jacques de Châtillon, werd aangesteld als landvoogd van Vlaanderen.

Nu kwam echter een belangrijk deel van de Vlaamse burgerij in opstand. En na een slachtpartij die de Vlaamse opstandelingen in de nacht van 18 mei 1302 (Goede Vrijdag) in Brugge onder de Fransen aanrichtte (en waarbij de landvoogd maar ternauwernood kon ontsnappen) - de zogenoemde Brugse Metten - vertrok er opnieuw een Frans leger naar Vlaanderen. Het Franse leger trok rond juni 1302 onder de leiding van Robert II van Artois naar het graafschap Vlaanderen. Dit Franse leger was het sterkste leger van die tijd en bestond uit 2500 man adellijke ridders te paard, 1000 kruisboogschutters, 2000 piekeniers en 3000 andere soldaten, in totaal 8500 man met veel krijgservaring en zware wapens. Op 8 juli arriveerden ze bij Kortrijk. De Vlaamse opstandelingen onder aanvoering van Willem van Gulik, een kleinzoon van Gwijde van Dampierre, en Gwijde van Namen, een zoon, wachtte het Franse leger op het Groeningheveld bij Kortrijk op. En hier vond op 11 juli 1302 de zogenoemde Guldensporenslag plaats tussen het Franse leger en de opstandige Vlaamse burgers.....

En wat doet bovenstaande stukje geschiedenis nu in ons blad??? Wat heeft dit alles met schaken te maken? (Er worden immers wel meer artikelen die slechts zijdeling met schaken te maken hebben geschreven.)

Welaan, het museum in Kortrijk is opgezet rond een gigantisch schaakspel, wat men het zogenaamde 'schaakspel van de geschiedenis' noemt. In het museum in Kortrijk gelegen op het vroegere Groeningheveld, vertelt men het verhaal van de zogenoemde Guldensporenslag die op 11 juli 1302 op deze plek werd uitgevochten. Dit verhaal vertelt men onder meer met een reuzengrote maquette van het slagveld, met wapens (zoals een maliënkolders en een goedendag) die je nu eens wel mag aanraken, met diverse voorwerpen uit 1302, maar ook met een levensgroot 'schaakspel van de geschiedenis.' (zie foto op de volgende bladzijde)

(Het museum is overigens geopend 1 april tot 30 september: van 10.00 tot 18.00uur en 1 oktober tot 31 maart : van 10.00 tot 17.00 uur. maandag en op een aantal feestdagen gesloten.)

Tien historische personages verschijnen levensgroot op dit 'schaakspel van de geschiedenis':

- Filips IV de Schone, koning van Frankrijk (1285-1314)
- Gwijde van Dampierre, Graaf van Vlaanderen (1252-1305)
- Filippina, dochter van Gwijde van Dampierre (ca.1286-1306)
- Jacques de Châtillon, landvoogd van Vlaanderen (1300-1302)
- Willem van Gulik de jonge (ca.1275-1304), kleinzoon van Gwijde van Dampierre
- Pieter de Coninck, wever, volksleider uit Brugge (1250/60-1332/33)
- Jan zonder Genade, graaf van Henegouwen, Holland en Zeeland
- Godfried uter Merham, Schepen van Gent
- Colard de Garter, aanvoerder van een eenheid kruisboogschutters
- Paus Bonifatius VIII, (1294-1303)

Bij elk van de tien personages hoort een verhaal, dat middels een luistergids, een soort groot uitgevallen mobiele telefoon te beluisteren is. Tezamen vertellen ze het verhaal van de Guldensporenslag;

Het Vlaamse leger stelde zich buiten de stad Kortrijk op het Groeningheveld op. Het leger bestond vooral uit boeren, ambachtslieden en poorters, in totaal zo'n 9000 man vooral voetvolk. Door zich op het Groeningheveld op te stellen met voor zich de Groeningebeek en met achter zich de Leie en de stad Kortrijk had het Vlaamse leger ook niet de optie om te kunnen wegvlugten. Het was nu winnen of sneuvelen. Maar De Vlamingen vochten voor hún vrijheden en land en waren door woede gedreven. Vooraf was onder de Vlamingen afgesproken geen gevangenen te maken en ook geen oorlogsbuit te verzamelen. Dit was voor deze tijd een uitzonderlijke instelling. Volgens de regels van de toenmalige oorlogsvoering werd een ridder gevangen genomen, maar zeker niet gedood. Gevangen ridders brachten immers heel wat losgeld op. Een ander punt was dat de Vlamingen probeerden de paarden te doden. Ook iets dat een "gentleman" in die tijd niet deed. Ook een nieuwtje voor die tijd was dat veel voetvolk in deze slag uitgerust was met goedendags. Naast hen stond dan telkens een man met een lans of een piek. De piek werd in de grond geplant en schuin naar voor

gericht om de aanstormende paarden ten val te brengen. De goedendags sloegen dan toe om de paarden en de ridders te doden.

Rond de middag van 11 juli begon de strijd. De Franse ridders wilden eigenhandig het bloed van de Brugse Metten wreken. Het Franse voetvolk werd teruggetrokken en onmiddellijk vielen de Franse ridders aan. Over de hele linie werd er op korte afstand strijd geleverd. De ruitery was hierdoor echter weinig slagkrachtig en een groot aantal ridders sneuvelden. De strijd werd definitief in het voordeel van de Vlamingen beslecht toen de Franse opperbevelhebber Robert II van Artois sneuvelde. Hij werd van zijn paard geslagen en daarna door de Vlamingen gedood. Toen de Fransen dat zagen, sloegen ze op de vlucht. Het Franse voetvolk en de overgebleven ridders werden echter nog tot tien kilometer ver achtervolgd en velen werden alsnog op de vlucht gedood.

1100 Ruiters vonden de dood en de Vlamingen verzamelen ongeveer 700 vergulde sporen op het slagveld, die ze later tentoonstelden in de Onze-Lieve-Vrouwekerk van Kortrijk. Omwille van dit grootte aantal verzamelde (gulden) sporen, werd de slag later de guldensporenslag genoemd. Voor de eerste maal in de geschiedenis had een leger van bijna uitsluitend voetvolk een leger van ridders had verslagen. De overwinning van een machtig ridderleger door voetvolk had sociale effecten in heel Europa. De overwinning op de edelen droeg bij aan de groeiende macht van de burgerij. Gilden eisten - en kregen - het stadsbestuur in handen.

Vlaanderen herwon zijn zelfstandigheid, maar werd nog wel - na de Slag bij Pevelenberg in 1304 - tot zware concessies gedwongen, waarbij het hele stukken gebied (zoals het gebied rond Lille, voorheen Rijssel) verloor. Maar zonder de Vlaamse overwinning bij Kortrijk zou het graafschap Vlaanderen verder door Frankrijk geannexeerd zijn en zou er nu waarschijnlijk, net zoals in alle andere gebieden die Frankrijk in de loop der geschiedenis annexeerde, de Franse taal gesproken worden.

De Guldensporenslag werd niet vergeten. Overal werd er over deze ongelooflijke gebeurtenis geschreven. Stilaan groeide 11 juli uit tot het symbool van Belgische en Vlaamse identiteit. De Vlaamse Gemeenschap heeft in 1973 11 juli als officiële Feestdag van Vlaanderen uitgeroepen.

□

Dat de rubriek "An Arbiter's Notebook" van Geurt Gijssen niet alleen bloedserieuze zaken behandelt moge blijken uit de volgende (door uw redactie enigszins ingekorte) discussie (*sorry, geen tijd om te vertalen, maar naar inschatting van de redactie moet het merendeel van onze lezers in staat worden geacht deze Engelse tekst te kunnen volgen*).

Dear Mr. Gijssen, I'd like to comment on the suggestion that no game of chess was played in the following Q&A in your February 2009 column:

Question: I laughed loudly upon reading the case of a missing king in a rapid game. I can imagine such a situation; for example, if a player accidentally starts the game with two queens. However, I see a solution. Since the object of a chess game is to checkmate the opponent's king, the players playing without one or both kings must be playing something else, not chess. Therefore, you may state that since the game is not chess, there is no such thing as "a game of chess with at least three moves completed," and thus start the game from the beginning. Best regards, Wojciech Pietrzak (Poland).

Answer: An excellent idea. I think you are right. Mr. Siegfried Hornecker from Germany also wrote about this subject. He mentioned that the player with king can never win the game, even when the kingless player oversteps the time – because the player with the king can never checkmate an absent king. Therefore, the game is draw after the kingless player has overstepped the time. But, as a matter of fact, I prefer your solution.

I'd like to object from a philosophical point of view that has very practical implications. The philosophical point: as is known from blindfold games, no pieces are needed at all to play a game of chess. If chess is played with real persons on the market square, there is hardly ever a true king or queen available, neither black nor white. So the "pieces" just denote kings and queens in the same way as drawing a digit on a sheet of paper denotes the digit rather than that the drawing is the digit. That means a game starting with a queen piece on d1 and another on e1 is actually a game of chess. The piece on e1 simply denotes the king, and even though it looks like a queen, strong players would not find it difficult to play. The practical implications: It's hard to imagine that you reach a promising position after which your opponent chooses to inform you that we are not playing chess because your king looks odd. The Laws of Chess don't mention size, shape and color (except for light vs. dark). The FIDE standards state in Article 1

The chess equipment offered by the organizers (hosts) of a FIDE or Continental Championship, Olympiad and other FIDE registered tournaments shall conform with the standards mentioned below, and shall be approved by the Chief Arbiter.

I didn't find a rule for a situation in which the chief arbiter failed to do so and opponents refused to remedy the situation amicably. Can you help with any advice? This also relates to the widespread practice of using an upside down rook when a second queen is not immediately available. Does the game stop being a game of chess then? I think not. Sincerely, Stephan Busemann (Germany).

□

Sommige bankiers hadden misschien beter wat meer geschaakt in hun jeugd	Gerhard Eggink	

Schaken in het nieuws! Of toch niet? Gerhard Eggink googelde op “crisis+schaken” en vond van alles...

“Schaken verplicht de spelers beslissingen te nemen die voordelig zullen zijn op lange termijn. Beslissingen die enkel de korte termijn ten goede komen zijn in het schaakspel meestal fataal. We kunnen dus stellen dat het schaakspel zich diametraal tegenover de aandelenmarkten en de beleggingswereld positioneert.”

Aldus Nigel Short

“Schaken verplicht je immers te leren omgaan met winst en verlies, het stelt je uithoudingsvermogen op de proef en ook de nieuwe generatie multitaskers heeft er baat bij, want schaken noopt tot uiterste concentratie. Het is duidelijk dat de meeste bankiers geen schaakspelers zijn.”

Aldus Gabriel Fehervari

“Kinderen leren hoe ze zich moeten concentreren, hoe ze tactiek en strategie kunnen gebruiken, ze leren snel en onder druk handelen, berekende risico's nemen in plaats van te gokken. Sommige bankiers hadden misschien beter wat meer geschaakt in hun jeugd”

Aldus Gabriel Fehervari

“Wie schaakt, moet in de toekomst kijken en leert met reële waarden omgaan. Die reële waarden zijn de schaakpionnen. Schakers kunnen geen gebakken lucht produceren.”

Aldus Gary Kasparov

“Er wordt geschaakt op veel borden. Als je schaakt zie je elkaar als tegenstanders en niet als mensen die samenwerken aan een oplossing. Het is triest om opnieuw te moeten constateren dat dit kabinet een vechtkabinet is met meerdere petten op. Ze zijn het structureel oneens en met schaken wordt deze crisis niet overwonnen.”

Aldus Pieter van Geel

“Goede leiders zijn in staat om op meerdere schaakborden tegelijkertijd te spelen. Leiders die deze kunst niet verstaan, bereiken vaak niet de echte top.”

Aldus Bob de Wit

“Nou, dat handje is, mijns inziens, karakteriserend voor het grotere geheel van het circus. Want wat deden die politici nu die paar dagen? Een beetje babbelen, een beetje schaken, een kans op een patstelling creëren, gevolgd door het einde van het spel. Om vervolgens een beetje na te keuvelen over de schaakpartij.”

Aldus dr Nomad

□

Oplossing Kerstpuzzel	<i>Henk Breugem</i>	D

1	afval	water	wegen
2	heren	enkel	spoor
3	haven	hoofd	agent
4	verst	ellen	lange
5	kamer	breed	beeld
6	kunst	boter	bloem
7	hoofd	einde	jaars
8	draad	nagel	bijter
9	schijn	geluk	zalig
10	bloed	eigen	schap
11	hoofd	steun	actie
12	micro	chips	markt
13	thuis	haven	hoofd
14	brand	alarm	schel
15	twist	appel	bomen
16	haken	kruis	kaart
17	jeugd	titel	strijd
18	geest	drift	buien
19	nacht	uilen	klauw
20	water	sport	fonds
21	wacht	woord	breuk
22	alles	eters	bazen
23	vloer	brood	nodig
24	partij	elite	korps
25	grond	steen	arend
26	salon	tafel	poten
27	kerst	avond	feest
28	bloed	anker	winde
29	spier	naakt	loper

Het citaat was dus **"We hebben geschaakt dus we bestaan"** .

Correcte inzendingen zijn ontvangen van Frans Martens, Jan Blankespoor en Bert Ouwens.
Prijswinnaar is laatstgenoemde (na loting).

Stelling 1		Stelling 2	
Nikoloac - Horval, 1951 1. ... Th1+ 2. Lh3+ Lg3+ ! 3. Txg3+ (3. Kxg3 a1D 0-1) 3. ... Kf6 0-1 (a1D)		Kahn - Kiss, 1990 1. Db2! g6 (1. ... Txb2, 2. Txc8#) 2. Dxb8 Txb8 3. Txb8+ Kg7 4. Txa8 1-0	
Stelling 3		Stelling 4	
Ghinda - Gogilea, 1981 1. ... Lxf3 2. gxf3 Txx2+ 3. Kxh2 Lf2+ 4. Kg2 Th2+ 5. Kxh2 Dh4+ 6. Kg2 Dg3+ 7. Kh1 Dh3#		Bielby - Dauber, 1981 1. Txx6+ Kxh6 (1. ... Kg8, 2. Th8+) (1. ... Kg7, 2. Txe6+) 2. Dh4+ Th5 (2. ... Kg7, 3. Txe6+) 3. Txx5+ gxh5 4. Df6+ Dg6 5. Df8+ Kg5 6. f4+ Kh4 7. Lf6+ 1-0	
Stelling 5		Stelling 6	
Burjan - Albert, 1992 1. ... Lb5 2. Dxb5 (2. Txb5 Te1#) 2. ... Te1+ 3. Txe1 Dxb5+ 4. Kg1 Dxa5 0-1		Knezevic - Mesing, 1976 1. Tfe1 Ld6 (of Tfe8) 2. Te3 1-0 (Damewinst)	
Stelling 7		Stelling 8	
Romanishin - Gdanský, 1992 1. Pxd6 ! Lxd6 2. Df6 Dxd5+ 3. Kh2 1-0 (Th8# of Dh8#) (3. ... Lxg3+, 4. Kxg3 Dd3+, 5. f3 1-0)		Hoerberg - Averbach, 1954 1. ... Tc1 ! 2. Dxc1 Pe2+ 3. Txe2 Dxc1+ 0-1	
Puzzel (blz. 18)			
1. Td3, 2. Th3, 3. Th2, 4. Tf2, 5. Tf1, 6. Tb1, 7. Tb8, 8. Tg8, 9. Tg7, 10. Th7, 11. Txx5, 12. Th7, 13. Tg7, 14. Tg8, 15. Tb8, 16. Tb1, 17. Tf1, 18. Tf2, 19. Te2+			
Opgaven "Ziet U het wel?" (blz. 15)			
Stelling 1	Stelling 2	Stelling 3	Stelling 4
1. e4! (1. e8D, Lb6+) 1. ... Lxe4 2. e8D 1-0	1. Db5 1-0	1. ... Tg1+ 2. Kh4 Th5+! 3. Kxh5 Le2+ 4. Kh4 g5+ 5. Kh3 Lf1#	1. Dc8 Tf8 2. Dg4+Kh8 3. Tc8 Dxa3 4. Pf5 met mat
Stelling 5	Stelling 6	Stelling 7	Stelling 8
1. h8D Lxh8 2. Lg7 Lxg7 pat	1. ... Te3 0-1	1. Th8! (dreigt 2. Tf1#) 1. ... Txx8 2. Tf1+ Kg8 3. h6 gxh6 4. Ke7 met mat	1. Pxhb Lxb6 2. La3+ en mat in 2

Agenda voorjaar 2009	H

maart 2009

za	28 maart		Promotie 1 - AAS 1 Promotie 2 - LSG 5
di	31 maart	periode 3 - ronde 2	Promotie 7 - Botwinnik 6

april 2009

di	7 april	periode 3 - ronde 3	Promotie 6 - Haeghe Ooievaar 2
wo	8 april		centraal: Sted. College Zoetermeer
			Promotie 3 - Schaakhuis 1 HSV 1 - Promotie 4 Promotie 5 - Pomar 1
di	14 april	periode 3 - ronde 4	
za	18 april		WSC 1 - Promotie 1 Oud Zuylen 1 - Promotie 2
di	21 april	periode 3 - ronde 5	
di	28 april	periode 3 - ronde 6	

mei 2009

di	5 mei	periode 3 - ronde 7	
za	9 mei		Promotie 1 - DSC 2 Promotie 2 - DSC 3
di	12 mei	periode 3 - ronde 8	
di	19 mei	periode 3 - ronde 9	
di	26 mei	periode 3 - ronde 10	

juni 2009

di	2 juni	periode 3 - ronde 11	
di	9 juni	periode 3 - ronde 12	
di	16 juni	finale snelschaken	
di	23 juni	start zomercompetitie	